

EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

Briuselis, 2023 m. vasario 22 d.
(OR. en)

2022/0039 (COD)

PE-CONS 65/22

ESPACE 121
RECH 630
COMPET 956
IND 510
EU-GNSS 40
TRANS 746
AVIATION 295
MAR 220
TELECOM 498
MI 871
CSC 548
CSCGNSS 20
CSDP/PSDC 826
CODEC 1851

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, kuriuo
nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2023/...**

... m. ... d.

kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,

¹ 2023 m. vasario 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) 2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose palankiai įvertintas pasirengimas kitos kartos vyriausybinių palydovinio ryšio sukūrimui, glaudžiai bendradarbiaujant valstybėms narėms, Komisijai ir Europos kosmoso agentūrai (EKA). Vyriausybinių palydovinių ryšys taip pat įvardytas kaip vienas iš elementų 2016 m. birželio mėn. Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje. Vyriausybiniu palydoviniu ryšiu siekiama prisidėti prie ES atsako į hibridines grėsmes ir remti ES jūrų saugumo strategiją ir ES Arkties politiką;
- (2) 2019 m. kovo 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžta, kad Sąjunga turi labiau išplėtoti konkurencingą, saugią, integracinę ir etišką skaitmeninę ekonomiką, kurioje būtų užtikrintas pasaulinio lygio sujungiamumas;
- (3) 2021 m. vasario 22 d. Komisijos komunikate „Civilinės, gynybos ir kosmoso pramonės sinergijos veiksmų planas“ nurodoma, kad juo siekiama visiems Europoje suteikti prieigą prie didelės spartos ryšio ir užtikrinti atsparią junglumo sistemą, leisiančią Europai neprarasti ryšio, kad ir kas atsitiktų;

- (4) 2022 m. kovo 21 d. Tarybos priimtame Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje pripažįstama, kad Sąjungos ir jos valstybių narių kosmoso infrastruktūra prisideda prie atsparumo ir per ją teikiamos svarbios paslaugos, kurios pakeičia arba papildo telekomunikacijų antžeminę infrastruktūrą. Todėl jame raginama, kad Sąjunga dirbtų prie pasiūlymo dėl Sąjungos kosmoso technologijomis grindžiamos pasaulinės saugių ryšių sistemos;
- (5) vienas iš Sąjungos kosmoso programos, sudarytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696¹, komponentų yra GOVSATCOM, kurio tikslas – užtikrinti ilgalaikį patikimų, saugių, plėstinių ir ekonomiškai efektyvių palydovinio ryšio paslaugų prieinamumą GOVSATCOM naudotojams. Reglamente (ES) 2021/696 numatyta, kad pirmajame GOVSATCOM komponento etape (maždaug iki 2025 m.) bus sutelkiami esami pajėgumai ir jais dalijamasi per GOVSATCOM centrą. Tomis sąlygomis Komisija turi pirkti GOVSATCOM pajėgumus iš valstybių narių, kurios turi nacionalinių sistemų ir kosmoso pajėgumų, taip pat iš komercinių palydovinių ryšių ar paslaugų teikėjų, atsižvelgdama į esminius Sąjungos saugumo interesus.

¹ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

Tuo pirmuoju etapu GOVSATCOM paslaugos turi būti diegiamos taikant laipsnišką požiūrį, atsižvelgiant į GOVSATCOM centro infrastruktūros pajėgumų masto didinimą. Tas požiūris taip pat grindžiamas prielaida, kad jei pirmajame etape atlikus išsamią būsimos pasiūlos ir paklausos analizę paaiškėtų, jog jo nepakanka kintančiai paklausai patenkinti, reikės pereiti prie antrojo etapo ir sukurti papildomą specialią kosmoso infrastruktūrą arba pajėgumus bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, pavyzdžiui, su Sąjungos palydovų operatoriais;

- (6) 2017 m. kovo 22 d. Tarybos Politinis ir saugumo komitetas patvirtino dokumentą „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikis naudoti vyriausybinių palydovinių ryši (GOVSATCOM)“, kurį parengė Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) ir su kuriuo buvo sujungti karinių naudotojų reikalavimai, nustatyti Europos gynybos agentūros 2013 m. patvirtintame bendrame personalo tikslu, ir Komisijos surinkti civilinių naudotojų poreikiai. Vėlesnės Komisijos analizės parodė, kad šiuo metu siūlomos Sąjungos palydovinio ryšio paslaugos, grindžiamos valstybių narių, turinčių nacionalines sistemas, pajėgumais ir privatačiojo sektoriaus pajėgumais, negali patenkinti tam tikrų naujų valdžios sektoriaus paklausos poreikių, kurie vis dažniau reikalauja didesnio saugumo sprendimų, mažos delsos ir pasaulinės aprėpties. Tie poreikiai turėtų būti stebimi ir reguliariai iš naujo įvertinami;

- (7) pastarojo meto technikos pažanga sudarė sąlygas atsirasti negeostacionariosios orbitos (NGSO) ryšių konsteliacijoms ir palaipsniui teikti galimybes naudotis didelės spartos ir mažos delsos ryšio paslaugomis. Todėl esama galimybių kuriant ir įdiegiant papildomą infrastruktūrą patenkinti kintančius valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikius, nes šiuo metu Sąjungoje esama Tarptautinėje telekomunikacijų sąjungoje rezervuotų toms reikiamoms paslaugoms teikti būtinų dažnių. Jais nepasinaudojus, tie rezervuoti dažniai nustos galioti ir bus paskirti kitiems subjektams. Kadangi dažniai ir orbitinės pozicijos yra vis labiau trūkstamas išteklius, Komisija, vykdydama atvirą ir skaidrų procesą kartu su valstybėmis narėmis, turėtų pasinaudoti šia galimybe ir su dažnių rezervavimus teikiančiomis valstybėmis narėmis sudaryti specialius licencijavimo susitarimus dėl vyriausybine infrastruktūra grindžiamų valdžios sektoriaus paslaugų teikimo. Privatusis sektorius yra atsakingas už teisių, susijusių su komercinių paslaugų teikimui reikalingų dažnių rezervavimais, įgijimą;

- (8) vis didėja Sąjungos vyriausybinių subjektų poreikis saugaus ir patikimo kosmoso technologijomis grindžiamo palydovinio ryšio paslaugoms, visų pirma todėl, kad jos yra praktiškiausias sprendimas, tinkamas tais atvejais, kai nėra antžeminio ryšio sistemų arba kai to ryšio veikimas sutrikdomas arba jis yra nepatikimas. Įperkama ir ekonomiškai efektyvi prieiga prie palydovinio ryšio taip pat yra būtina vietovėse, kuriose nėra Žemės infrastruktūros, be kita ko, virš vandenynų, oro erdvėje, atokiose teritorijose ir tose vietovėse, kuriose Žemės infrastruktūrai gresia rimtas atjungimo pavojus arba kuriose ją negalima pasikliauti susidarius krizinėms situacijoms. Palydoviniu ryšiu galima padidinti bendrą ryšių tinklų atsparumą, pavyzdžiui, pasiūlant alternatyvą fizinių ar kibernetinių išpuolių prieš Žemės vietos infrastruktūrą, avarių arba gaivalinių ar žmogaus sukeltų katastrofų atvejais;
- (9) Sąjunga turėtų užtikrinti, kad kintantys valdžios sektoriaus poreikiai ir reikalavimai būtų tenkinami taikant atsparaus, globalaus, saugaus, apsaugoto, nenutrūkstamo, garantuoto ir lankstaus palydovinio ryšio sprendimus, grindžiamus Sąjungos technologine ir pramonine baze, kad būtų didinamas valstybių narių ir Sąjungos institucijų veiklos atsparumas;

- (10) todėl svarbu sukurti naują programą, t. y. Sąjungos saugaus junglumo programą (toliau – Programa), kad būtų numatyta valdžios sektoriaus naudojimui skirta Sąjungos palydovinė daugiaorbitinė ryšių infrastruktūra, kartu integruojant ir papildant esamus ir būsimus nacionalinius bei Europos pajėgumus pagal GOVSATCOM komponentą ir toliau vystant Europos kvantinio ryšio infrastruktūros (EuroQCI) iniciatyvą bei laipsniškai ją integruojant į saugaus junglumo sistemą;
- (11) Programa turėtų atitikti naujus valdžios sektoriaus didesnio saugumo sprendimų, mažesnės delsos ir globalios aprėpties poreikius. Pagal ją turėtų būti užtikrinama nepertraukiama pasaulinio masto prieiga prie saugių, nepriklausomų, patikimų ir ekonomiškai efektyvių vyriausybinių palydovinių ryšių paslaugų ir galimybė ilgą laiką ja naudotis, prisidedant prie ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsparumo ir apsaugos, informuotumo apie padėtį, išorės veiksmų ir krizių valdymo bei stiprinant taikomąsias programas, kurios yra nepaprastai svarbios Sąjungos bei valstybių narių ekonomikai, saugumui ir gynybai, naudojantis specialia vyriausybine infrastruktūra, apimančia ir papildančia GOVSATCOM pajėgumus. Be to, pagal Programą prioritetas turėtų būti teikiamas valdžios sektoriaus paslaugų teikimui ir sudaroma galimybė Europos privačiajam sektoriui, atsižvelgiant į rinkos tyrimą, įskaitant konsultacijas su valdžios sektoriaus įgaliotaisiais naudotojais, teikti komercines paslaugas naudojantis komercine infrastruktūra;

- (12) Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2022/2481¹ nustatyti įvairūs tikslai ir uždaviniai, kuriais siekiama skatinti atsparios, saugios, našios ir tvarios skaitmeninės infrastruktūros plėtojimą Sąjungoje, įskaitant Komisijos ir valstybių narių skaitmeninį tikslą - ne vėliau kaip 2030 m. užtikrinti gigabitinį junglumą visiems. Programa turėtų sudaryti sąlygas užtikrinti junglumą visoje Sąjungoje ir visame pasaulyje, piliečiams ir įmonėms, suteikiant, be kita ko, prieigą prie įperkamo sparčiojo plačiajuosčio ryšio (bet tuo neapsiribojant), kuris gali padėti pašalinti ne ryšio zonas ir padidinti sanglaudą visoje Sąjungoje, įskaitant atokiausius jos regionus, kaimo, periferines, atokias ir izoliuotas vietas bei salas. Palydovinės paslaugos šiuo metu negali pakeisti antžeminių tinklų veikimo, bet gali panaikinti skaitmeninę atskirtį ir net prisidėti, kai taikytina, prie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972² bendrųjų tikslų;

¹ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

² 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

- (13) todėl Programa turėtų apimti apibrėžimą, projektavimą, kūrimą, patvirtinimą ir susijusią diegimo veiklą, siekiant įrengti pirmųjų valdžios sektoriaus paslaugų teikimui reikalingą pradinę kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą. Programoje taip pat turėtų būti numatyta laipsniško diegimo veikla, kuria būtų siekiama užbaigti kurti kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą, reikalingą pažangioms valdžios sektoriaus paslaugoms teikti, kurios šiuo metu nėra prieinamos ir yra nepasiekiamos esamomis naujausiomis Europos palydovinio ryšio paslaugomis. Be to, Programa turėtų būti skatinama vystyti naudotojų terminalus, galinčius naudotis patobulintomis ryšio paslaugomis. Eksploatavimo veikla turėtų būti pradėta kuo greičiau, siekiant pradėti teikti pirmąsias valdžios sektoriaus paslaugas ne vėliau kaip 2024 m., kad kuo greičiau būtų patenkinti valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikiai. Programoje taip pat turėtų būti numatyta veikla, kuria siekiama užbaigti kurti ir kosmoso, ir antžeminę infrastruktūrą, reikalingą visiškam operaciniam pajėgumui pasiekti ne vėliau kaip 2027 m. Eksploatavimo veikla turėtų apimti valdžios sektoriaus paslaugų teikimą, kosmoso ir antžeminės infrastruktūros eksploatavimą, priežiūrą ir nuolatinį tobulinimą ją įdiegus, taip pat naujos kartos valdžios sektoriaus paslaugų kūrimą;

- (14) 2019 m. birželio mėn. valstybės narės pasirašė deklaraciją dėl Europos kvantinio ryšio infrastruktūros (EuroQCI) (toliau – Deklaracija), kuria jos sutarė bendradarbiauti su Komisija padedant EKA, kad būtų sukurta visą Sąjungą apimanti kvantinio ryšio infrastruktūra. Remiantis Deklaracija, EuroQCI tikslas – įdiegti saugią sertifikuotą išsininio kvantinio ryšio infrastruktūrą, kurią naudojant būtų sudaromos sąlygos perduoti ir saugoti informaciją ir duomenis ir galėtų būti susieti ypatingos svarbos viešieji ryšių įrenginiai visoje Sąjungoje. Programa padės siekti Deklaracijos tikslų, sukuriant į Programos vyriausybinių infrastruktūrą integruotą EuroQCI kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą, taip pat sukuriant ir įdiegiant EuroQCI Žemės infrastruktūrą, kuri bus valstybių narių nuosavybė. Pagal Programą EuroQCI kosmoso, antžeminę ir Žemės infrastruktūrą turėtų būti kuriama dviem pagrindiniais etapais: preliminariniu patvirtinimo etapu, kuris gali apimti kelių skirtingų technologijų ir ryšio protokolų kūrimą bei patvirtinimą, ir visapusiško įdiegimo etapu, apimančiu tinkamus sprendimus, susijusius su tarppalydoviniu junglumu ir duomenų perdavimu tarp palydovų, antžeminės ir Žemės infrastruktūros;

- (15) viena iš pagrindinių EuroQCI funkcijų bus sudaryti sąlygas kvantiniam kriptografinių raktų paskirstymui (QKD). Iki šiol QKD technologija ir produktai nėra pakankamai brandūs, kad juos būtų galima naudoti ES įslaptintai informacijai (ESI) apsaugoti. Pagrindinius klausimus, susijusius su QKD saugumu, pvz., QKD protokolų standartizavimo, šalutinio kanalo analizės ir vertinimo metodikos klausimus, dar reikia išspręsti. Todėl Programa turėtų būti remiama EuroQCI ir turėtų būti sudarytos sąlygos į infrastruktūrą įtraukti patvirtintas kriptografines priemones, kai jos bus prieinamos;
- (16) siekiant apsaugoti ESI pakankamai saugiai, pirminiai kovos su kvantinės kompiuterijos keliamomis grėsmėmis sprendimai turėtų būti konvencinių sprendimų, postkvantinės kriptografijos ir galbūt QKD derinimas taikant hibridinius metodus. Todėl tokie metodai Programoje turėtų būti naudojami siekiant užtikrinti tiek pažangiausią kriptografiją, tiek raktų paskirstymą;
- (17) siekiant išplėsti Sąjungos palydovinio ryšio pajėgumus, Programos infrastruktūra turėtų būti grindžiama GOVSATCOM komponento tikslais sukurta infrastruktūra, ją integruoti ir papildyti. Visų pirma Programos antžeminė infrastruktūra turėtų būti grindžiama GOVSATCOM centrais, pagal naudotojų poreikius laipsniškai plečiamais naudojant kitus antžeminio segmento įrenginius, įskaitant valstybių narių, norinčių prisidėti papildomai, įrenginius, remiantis eksploataciniais ir saugumo reikalavimais;

- (18) Programa turėtų gerinti saugų junglumą strateginės svarbos geografinėse teritorijose, pavyzdžiui, Afrikoje ir Arktyje, taip pat Baltijos jūros, Juodosios jūros, Viduržemio jūros ir Atlanto vandenyno regionuose. Pagal Programą teikiamos paslaugos taip pat turėtų prisidėti prie geopolitinio atsparumo, jomis užtikrinant papildomą junglumą, atitinkantį politikos tikslus tuose regionuose ir 2021 m. gruodžio 1 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Global Gateway“;
- (19) nedarant poveikio ryšių paslaugoms, Programos tikslais sukurtuose palydovuose galėtų būti įrengta posistemų, įskaitant naudinguosius krovinius, kurie galėtų leisti padidinti Sąjungos kosmoso programos komponentų pajėgumus ir paslaugas, taip sudarant sąlygas plėtoti papildomas ne ryšių paslaugas, dėl kurių turi būti nuspręsta atitinkamos sudėties Programos komiteto posėdyje, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/696, ir tai turi būti įgyvendinta šiame reglamente nustatytais sąlygomis. Deramai nustačius naudą Sąjungos kosmoso programos komponentams, atsižvelgiant į naudotojų poreikius ir biudžeto apribojimus, tuos posistemius būtų galima išplėtoti siekiant pasiūlyti alternatyvių padėties nustatymo, navigacijos ir laiko matavimo paslaugų, papildančių GALILEO, užtikrinti mažesnę delsą siunčiant pranešimus per Europos geostacionarinę navigacinę tinklo sistemą (EGNOS), pasiūlyti kosmoso technologijomis grindžiamus kosmoso stebėjimo jutiklius ir padėti stiprinti esamus programos „Copernicus“ pajėgumus, visų pirma dėl ekstremaliųjų situacijų ir civilinės saugos paslaugų. Be to, tie posistemiai galėtų teikti ne ryšių paslaugas valstybėms narėms su sąlyga, kad tai neturės poveikio Programos saugumui ir biudžetui;

- (20) atsižvelgiant į antžeminės vyriausybės infrastruktūros svarbą Programai ir jos poveikį Programos saugumui, tokios infrastruktūros vietą turėtų nustatyti Komisija, laikydamosi bendrųjų saugumo reikalavimų ir atlikus atvirą bei skaidrų procesą, kad būtų užtikrintas subalansuotas paskirstymas tarp valstybių narių. Diegiant Programos antžeminę vyriausybinių infrastruktūrą, kurioje taip pat integruojama pagal GOVSATCOM komponentą sukurta infrastruktūra, galėtų dalyvauti Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (toliau – Agentūra) arba, kai tinkama ir jos kompetencijos srityje, EKA;
- (21) siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą ir valdžios sektoriaus paslaugų saugumą ir vientisumą labai svarbu, kad Programos kosmoso įrenginiai būtų paleidžiami iš Sąjungos teritorijos. Išimtinėmis, deramai pagrįstomis aplinkybėmis tokie paleidimai turėtų būti galimi iš trečiosios valstybės teritorijos. Be sunkiųjų ir vidutinių paleidimo įrenginių, maži ir labai maži paleidimo įrenginiai galėtų suteikti papildomo lankstumo, kad kosmoso įrenginius būtų galima įdiegti sparčiai;

- (22) svarbu, kad Sąjungai priklausytų visas materialusis ir nematerialusis turtas, susijęs su vyriausybine infrastruktūra, kuriama pagal Programą, išskyrus EuroQCI Žemės infrastruktūrą, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, įskaitant jos 17 straipsnį. Nepaisant to, kad tas turtas priklauso Sąjungai, Sąjunga turėtų galėti, vadovaudamasi šiuo reglamentu ir, kai manoma, kad tai tikslinga, įvertinus kiekvieną konkretų atvejį, leisti juo naudotis trečiosioms šalims arba jį perleisti;
- (23) Sąjungos masto iniciatyvos, pavyzdžiui, saugaus junglumo iniciatyva, formuojamos plačiai dalyvaujant novatoriškoms mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), startuoliams ir didelėms įmonėms iš kosmoso sektoriaus pradinės ir galutinės grandies visoje Sąjungoje. Pastaraisiais metais kai kurie kosmoso sektoriaus subjektai metė iššūkį kosmoso sektoriui – visų pirma startuoliai ir MVĮ, kurie sukūrė novatoriškų, į rinką orientuotų kosmoso technologijų ir taikomųjų programų, kartais taikydami skirtingus verslo modelius. Siekiant užtikrinti Sąjungos kosmoso ekosistemos konkurencingumą, Programa turėtų būti skatinama, kad, visų pirma į rinką orientuotas naujas kosmoso technologijas ir taikomas programas kuriančios MVĮ, vidutinės kapitalizacijos įmonės ir startuoliai kuo aktyviau naudotų novatoriškas ir perversmines technologijas, taip pat Europos kosmoso ekosistemos, įskaitant naująją kosmoso industriją, sukurtus naujus verslo modelius, įtraukiant visą kosmoso vertės grandinę, apimančią pradinės ir galutinės grandies segmentus;

- (24) labai svarbu skatinti privačiojo sektoriaus investicijas tinkamais viešaisiais pirkimais ir paslaugų sutarčių agregavimu, taip sumažinant netikrumą ir užtikrinant ilgalaikį viešojo sektoriaus poreikių paslaugų srityje matomumą ir nuspėjamumą. Siekiant užtikrinti Europos kosmoso pramonės konkurencingumą ateityje, pagal Programą taip pat turėtų būti prisidedama prie aukšto lygio įgūdžių plėtojimo su kosmosu susijusiose srityse ir remiama švietimo ir mokymo veikla, taip pat skatinamos lygios galimybės, lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas, kad būtų visapusiškai išnaudotas Sąjungos piliečių potencialas toje srityje;
- (25) vadovaujantis 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ nustatytais tikslais, turėtų būti kuo labiau sumažintas Programos poveikis aplinkai. Nors iš pačių naudojamų kosmoso įrenginių šiltnamio efektą sukeliančios dujos neišmetamos, jų gamyba ir su jais susiję antžeminiai įrenginiai daro poveikį aplinkai. Turėtų būti patvirtintos priemonės tam poveikiui sušvelninti. Tuo tikslu į Programoje nurodytus viešuosius pirkimus turėtų būti įtraukti principai ir priemonės dėl tvarumo, pavyzdžiui, nuostatos, skirtos kuo labiau sumažinti ir kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamų kuriant, statant ir diegiant infrastruktūrą, ir priemonės, skirtos užkirsti kelią šviesinei taršai, pavyzdžiui, poveikiui astronominiams stebėjimams iš antžeminių įrenginių;

- (26) atsižvelgiant į tai, kad orbitoje daugėja erdvėlaivių ir kosminių šiukšlių, naujoji Europos palydovų konsteliacija taip pat turėtų atitikti kosmoso tvarumo kriterijus ir būti vienu iš kosmoso eismo valdymo bei kosmoso stebėjimo ir sekimo (SST) gerosios praktikos pavyzdžių, kad būtų sumažintas susidarančių kosminių šiukšlių kiekis, užkirstas kelias gedimams ir susidūrimams orbitoje, taip pat numatytos tinkamos priemonės dėl erdvėlaivių gyvavimo ciklo pabaigos. Reaguojant į teisėtą susirūpinimą dėl kosmoso aplinkos apsaugos, kuris šiuo metu aptariamas tarptautiniuose forumuose, kaip antai Jungtinių Tautų kosminės erdvės taikaus naudojimo komitete, itin svarbu, kad Sąjunga pademonstruotų pirmaujančią vaidmenį užtikrinant tvarumą kosminėje erdvėje. Pagal Programą sudaromomis sutartimis turėtų būti užtikrinta, kad diegiama technologija sudarytų galimybes tvarumo, taip pat efektyvaus energijos ir išteklių naudojimo srityse taikyti aukščiausius įmanomus standartus;

- (27) valdžios sektoriaus paslaugų eksploataciniai reikalavimai turėtų būti grindžiami valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikių vertinimu, kartu atsižvelgiant į dabartinės rinkos pasiūlos pajėgumus. Vertinant tuos reikalavimus, turėtų būti kuo labiau naudojamosi dabartiniais rinkos pajėgumais. Remiantis tais eksploataciniais reikalavimais, derinamais su bendraisiais saugumo reikalavimais ir kintančia valdžios sektoriaus paslaugų paklausa, turėtų būti parengtas valdžios sektoriaus paslaugų portfelis. Tame paslaugų portfelyje turėtų būti nustatytos pagrindinės teiktinos paslaugos. Jame taip pat turėtų būti nustatytos paslaugų, kuriomis papildomas pagal Reglamento (ES) 2021/696 sistemą nustatytas GOVSATCOM paslaugų portfelis, kategorijos. Komisija turėtų užtikrinti GOVSATCOM komponento ir Programos eksploatacinių ir saugumo reikalavimų tarpusavio nuoseklumą ir darną. Siekiant išlaikyti geriausią įmanomą paklausos ir teikiamų paslaugų suderinimą, valdžios sektoriaus paslaugų portfelis turėtų būti nustatytas 2023 m. ir jį turėtų būti galima reguliariai atnaujinti, pasikonsultavus su valstybėmis narėmis, remiantis tais eksploataciniais ir saugumo reikalavimais;
- (28) palydoviniai ryšiai yra ribotas išteklius, kurį riboja palydoviniai pajėgumai, dažnis ir geografinė aprėptis. Todėl, siekiant ekonominio efektyvumo ir išnaudoti masto ekonomiją, Programa turėtų būti optimizuojamas valdžios sektoriaus paslaugų pasiūlos ir paklausos suderinimas ir vengiama perteklinių pajėgumų. Kadangi tiek paklausa, tiek potenciali pasiūla laikui bėgant keičiasi, Komisija turėtų stebėti poreikius, kad galėtų pakoreguoti valdžios sektoriaus paslaugų portfelį, kai tai tampa būtina;

- (29) valstybės narės, Taryba, Komisija ir EIVT, taip pat Sąjungos agentūros ir organai turėtų galėti tapti Programos dalyvėmis, jei jie nuspręstų suteikti leidimą valdžios sektoriaus paslaugų naudotojams arba galimybę naudotis pajėgumais, stotimis ar objektais. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimą, ar suteikti leidimą nacionaliniams valdžios sektoriaus paslaugų naudotojams, priima valstybės narės, jos neturėtų būti įpareigos prisidėti prie Programos arba teikti prieglobą Programos infrastruktūrai;
- (30) kiekvienas Programos dalyvis turėtų paskirti kompetentingą saugaus junglumo instituciją, kuri stebėtų, ar naudotojai ir kiti Programoje kokį nors vaidmenį atliekantys nacionaliniai subjektai laikosi taikytinų taisyklių ir saugumo procedūrų, nustatytų bendruosiuose saugumo reikalavimuose. Programos dalyviai tokios institucijos funkcijas gali pavesti esamai institucijai;
- (31) šiame reglamente nustatomas visam Programos laikotarpiui skirtas finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausia orientacinė suma metinės biudžeto procedūros metu, kaip tai suprantama 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹, 18 punkte;

¹ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28.

- (32) Programos tikslai dera su kitų Sąjungos programų, visų pirma programos „Europos horizontas“, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695¹ ir Tarybos sprendimu (ES) 2021/764², Skaitmeninės Europos programos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694³, Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947⁴, Europos infrastruktūros tinklų priemonės, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1153⁵, ir visų pirma Sąjungos kosmoso programos, tikslais ir juos papildo;

¹ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamas bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

² 2021 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/764, kuriuo nustatoma specialioji programa, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, ir kuriuo panaikinamas Sprendimas 2013/743/ES (OL L 167I, 2021 5 12, p. 1).

³ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1).

⁴ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

⁵ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1153, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 (OL L 249, 2021 7 14, p. 38).

- (33) tam tikra programos „Europos horizontas“ veiksmų grupės „Skaitmeninė ekonomika, pramonė ir kosmosas“ komponentų dalis bus skirta mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai, susijusiai su saugaus junglumo sistemos kūrimu ir patvirtinimu, be kita ko, galimoms technologijoms, kurios būtų sukurtos plėtojant kosmoso ekosistemą, įskaitant naująją kosmoso industriją. Pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) „Globali Europa“ tam tikra „Globalios Europos“ lėšų dalis bus skirta veiklai, susijusiai su saugaus junglumo sistemos eksploatavimu ir paslaugų teikimu pasauliniu mastu, kuri leis tarptautiniams partneriams pasiūlyti įvairių paslaugų. Tam tikra Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento dalis bus skirta veiklai, susijusiai su GOVSATCOM centru, kuris bus saugaus junglumo sistemos antžeminės infrastruktūros dalis, kūrimu. Pagal šias programas skiriamas finansavimas turėtų būti įgyvendinamas laikantis šių programų taisyklių;
- (34) dėl neišvengiamo Programos poveikio Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, ją įgyvendinant taip pat siekiama tikslų ir laikomasi principų, kurių siekiama ir laikomasi įgyvendinant Europos gynybos fondą, įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/697¹. Todėl dalis finansavimo iš Europos gynybos fondo turėtų būti skiriama pagal Programą vykdomai veiklai, visų pirma veiklai, susijusiai su jos infrastruktūros diegimu, finansuoti;

¹ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 (OL L 170, 2021 5 12, p. 149).

- (35) siekiant pasirūpinti, kad Programa būtų įgyvendinama sėkmingai, svarbu užtikrinti, kad būtų prieinami pakankami ištekliai. Valstybės narės turėtų turėti galimybę prisidėti savo technine kompetencija, praktine patirtimi ir pagalba, visų pirma saugos ir saugumo srityse, arba (kai tikslinga ir įmanoma) suteikdamos Programai galimybę naudotis jų teritorijoje esančiais duomenimis, informacija, paslaugomis ir infrastruktūra. Remiantis atitinkamais susitarimais, pagal Programą turėtų būti galima gauti papildomus finansinius įnašus arba nepiniginius įnašus iš trečiųjų šalių, įskaitant Sąjungos agentūras ir organus, valstybes nares, Programoje dalyvaujančias trečiąsias valstybes arba tarptautines organizacijas;
- (36) Programai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046¹ (toliau – Finansinis reglamentas). Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;
- (37) pagal Finansinio reglamento 191 straipsnio 3 dalį tos pačios išlaidos jokiais aplinkybėmis negali būti finansuojamos iš Sąjungos biudžeto du kartus;

¹ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (38) Komisija turėtų galėti, prireikus ir kiek tai būtina, naudotis tam tikrų išorės subjektų technine pagalba ta apimtimi, kuria išsaugomi Sąjungos saugumo interesai. Kiti Programos viešajame valdyme dalyvaujantys subjektai, vykdydami jiems pagal šį reglamentą pavestas užduotis, taip pat turėtų galėti naudotis ta pačia technine pagalba;
- (39) pagal Programą sudarytos viešosios sutartys dėl pagal Programą finansuojamos veiklos turėtų atitikti Sąjungos taisykles. Todėl Sąjunga taip pat turėtų būti atsakinga už tikslų, kurių turi būti siekiama viešųjų pirkimų srityje, nustatymą;
- (40) Programa grindžiama sudėtingomis ir nuolat besikeičiančiomis technologijomis. Dėl priklausomumo nuo tokių technologijų sudarant viešąsias sutartis pagal Programą kyla netikrumas ir rizika – tiek, kiek tos sutartys yra susijusios su ilgalaikiais įsipareigojimais dėl įrangos arba paslaugų. Todėl be Finansiniame reglamente nustatytų taisyklių turi būti nustatytos ir konkrečios su viešosiomis sutartimis susijusios priemonės. Todėl turėtų būti numatyta galimybė nustatyti minimalų subrangos lygį. Pastaruoju atveju, kai įmanoma, pirmenybė turėtų būti teikiama startuoliams ir MVI, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas jų tarpvalstybiniam dalyvavimui;

- (41) norint pasiekti Programos tikslus, svarbu turėti galimybę, kai tinkama, naudotis kosmoso srityje veikiančių Sąjungos viešųjų ir privačiųjų subjektų teikiamais pajėgumais ir tarptautiniu lygmeniu bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis arba tarptautinėmis organizacijomis. Dėl tos priežasties reikia numatyti galimybę naudoti visas atitinkamas Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) ir Finansiniame reglamente numatytas priemones ir valdymo metodus, taip pat taikyti bendrų viešųjų pirkimų procedūras;
- (42) viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimas yra tinkamiausia sistema siekiant užtikrinti, kad būtų galima siekti Programos tikslų. Juo turėtų būti sudarytos sąlygos remtis esama Sąjungos palydovinio ryšio technologine ir pramonine baze, įskaitant privačiuosius įrenginius, ir teikti patikimas bei novatoriškas valdžios sektoriaus paslaugas, o privatieji partneriai įgalinti papildyti Programos infrastruktūrą papildomais pajėgumais teikti komercines paslaugas rinkos sąlygomis, skiriant savo papildomų investicijų. Be to, tokia sistema turėtų būti optimizuotos diegimo ir veiklos išlaidos dalijantis vyriausybėms ir komercinėms infrastruktūroms bendrų komponentų kūrimo ir diegimo išlaidomis, taip pat veiklos išlaidomis sudarant sąlygas dideliame pajėgumų suabipusinimui. Ja taip pat turėtų būti skatinamos inovacijos Europos kosmoso ekosistemoje, įskaitant naują kosmosą, sudarant sąlygas viešiesiems ir privatiesiems partneriams dalytis mokslinių tyrimų ir plėtros rizika;

- (43) įgyvendinant Programą, koncesijos sutartys, prekių, paslaugų ar darbų viešojo pirkimo sutartys arba mišriosios sutartys turėtų būti sudaromos laikantis pagrindinių principų. Siekiant užtikrinti, kad rangovai prisiimtų atsakomybę už bet kokio įsipareigojimų neįvykdymo, už kurį jie yra atsakingi, pasekmes, tokiose sutartyse turėtų būti aiškiai nustatyta, kaip viešojo ir privačiojo sektorių partneriai dalijasi užduotis ir atsakomybę, be kita ko, aiškiai nustatyta, kaip tarp jų paskirstoma rizika. Sutartimis turėtų būti užtikrinama, kad rangovai negautų kompensacijos permokos už valdžios sektoriaus paslaugų teikimą, sudaromos sąlygos teikti komercines paslaugas, kurias turi nustatyti privatusis sektorius, ir tinkamai užtikrinama, kad valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikiai būtų prioritetas. Sutartimis turėtų būti užtikrinama, kad teikiant paslaugas, kurioms naudojama komercinė infrastruktūra, būtų apsaugoti esminiai Sąjungos interesai ir Programos bendrieji ir konkretūs tikslai. Todėl svarbu, kad būtų nustatytos priemonės, skirtos užtikrinti, kad tie esminiai interesai ir tikslai būtų apsaugoti. Visų pirma, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė imtis būtinų priemonių paslaugų tęstinumui užtikrinti tuo atveju, kai rangovas negali įvykdyti savo įsipareigojimų.

Sutartyse turėtų būti numatytos tinkamos apsaugos priemonės, kuriomis būtų užkirstas kelias, *inter alia*, interesų konfliktams ir potencialiam konkurencijos iškraipymui, kylančiam iš komercinių paslaugų teikimo, nederamai diskriminacijai ar bet kokiems kitiems paslėptiems netiesioginiams pranašumams. Tokios apsaugos priemonės gali apimti valdžios sektoriaus ir komercinių paslaugų teikimo apskaitos atskyrimą, be kita ko, nuo vertikaliai integruoto operatoriaus struktūriškai ir teisiškai atskirto subjekto įsteigimą valdžios sektoriaus paslaugoms teikti, ir atvirą, sąžiningą, pagrįstą bei nediskriminacinę prieigą prie komercinėms paslaugoms teikti būtinos infrastruktūros. Todėl komercinės paslaugos turėtų būti prieinamos esamiems Žemės paslaugų teikėjams skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Sutartimis turėtų būti skatinamas startuolių ir MVI dalyvavimas visoje vertės grandinėje ir visose valstybėse narėse;

- (44) svarbus Programos tikslas – užtikrinti Sąjungos ir valstybių narių saugumą ir didinti itin svarbių technologijų ir vertės grandinių atsparumą, kartu išsaugant atvirą ekonomiką. Siekiant to tikslo konkrečiais atvejais reikia nustatyti tinkamumo ir dalyvavimo sąlygas, kad būtų užtikrinta Sąjungos operacinių sistemų integralumo, saugumo ir atsparumo apsauga. Tai neturėtų pakenkti konkurencingumo ir išlaidų efektyvumo būtinybei;

- (45) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹, Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95², (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³ ir (ES) 2017/1939⁴ Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų.

¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas.

Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios naudojant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

- (46) siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, būtina reikalauti, kad trečiosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;

¹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (47) siekiant optimizuoti Programos veiksmingumą ir poveikį, reikėtų imtis veiksmų, kuriais būtų skatinama saugaus junglumo sistemos architektūroje naudoti ir plėtoti atvirusius standartus, atvirojo kodo technologijas ir sąveikumą. Atviresnė tos sistemos koncepcija galėtų sudaryti palankesnes sąlygas užtikrinti geresnę sinergiją su kitais Sąjungos kosmoso programos komponentais arba nacionalinėmis paslaugomis ir taikomosiomis programomis, optimizuoti sąnaudas išvengiant tos pačios technologijos kūrimo dubliavimo, padidinti patikimumą, skatinti inovacijas ir padėti pasinaudoti plačios konkurencijos teikiamais privalumais;
- (48) patikimam Programos viešajam valdymui užtikrinti reikia aiškiai paskirstyti įvairių susijusių subjektų atsakomybę ir užduotis, kad būtų išvengta bereikalingo veiklos dubliavimo, sumažintas išlaidų viršijimas ir vėlavimai. Visi valdymo srities subjektai savo kompetencijos srityje ir paisydami savo atsakomybės turėtų remti Programos tikslų įgyvendinimą;

- (49) valstybės narės jau seniai vykdo veiklą kosmoso srityje. Jos turi šiai sričiai skirtas sistemas, infrastruktūrą ir nacionalines agentūras bei organus. Todėl jos gali svariai prisidėti prie Programos, ypač jos įgyvendinimo. Jos galėtų bendradarbiauti su Sąjunga, kad propaguotų Programos paslaugas bei taikomąsias programas ir užtikrintų atitinkamų nacionalinių iniciatyvų ir Programos tarpusavio darną. Komisija galėtų sutelkti valstybių narių turimas priemones, pasinaudoti jų teikiama pagalba ir, laikantis abipusiai sutartų sąlygų, ji galėtų valstybėms narėms pavesti su Programos įgyvendinimu susijusias užduotis. Kai aktualu, valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai derėtų su Programa ir ją papildytų. Be to, valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrinta jų teritorijoje esančios antžeminės infrastruktūros apsauga. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę užtikrinti, kad tinkamu lygmeniu būtų galima naudotis dažniais, kurių reikia Programai, ir jie būtų tinkamai apsaugoti, siekiant sudaryti sąlygas visapusiškai išplėtoti ir įdiegti teikiamomis paslaugomis grindžiamas taikomąsias programas, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 243/2012/ES¹. Programai suteikti dažniai neturėtų daryti finansinio poveikio Programai;

¹ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiamečių radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

- (50) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 17 straipsnį Komisijos, kaip Sąjungos bendrojo intereso propaguotojos, atsakomybė yra įgyvendinti Programą ir priimti bendrą atsakomybę bei skatinti Programos naudojimą. Siekiant optimizuoti įvairių suinteresuotųjų subjektų išteklius ir kompetenciją, Komisija turėtų turėti galimybę pagrįstomis aplinkybėmis tam tikras užduotis pavesti kitiems subjektams. Komisija turėtų nustatyti pagrindinius techninius ir eksploatacinius reikalavimus, būtinus sistemoms įgyvendinti ir paslaugų raidai užtikrinti. Ji turėtų tai daryti pasikonsultavusi su valstybių narių ekspertais, taip pat naudotojais ir kitais atitinkamais viešojo arba privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais. Galiausiai, vadovaujantis SESV 4 straipsnio 3 dalimi, dėl Sąjungos naudojimosi savo kompetencija neužkertamas kelias valstybėms narėms naudotis savo atitinkama kompetencija. Tačiau, siekiant tinkamai panaudoti Sąjungos lėšas, tikslinga, kad Komisija kuo geriau užtikrintų pagal Programą vykdomos veiklos nuoseklumą su valstybių narių veikla, nesukeldama bereikalingo pastangų dubliavimo;
- (51) Finansinio reglamento 154 straipsnyje nustatyta, kad, remdamasi *ex ante* vertinimo rezultatais, Komisija turi galėti pasikliauti asmenų ar subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas, sistemomis ir procedūromis. Prireikus atitinkamame susitarime dėl įnašo turėtų būti apibrėžti konkretūs tų sistemų ir procedūrų koregavimai (priežiūros priemonės), taip pat esamoms sutartims taikoma tvarka;

- (52) atsižvelgiant į pasaulinę Programos aprėptį, jai būdingas stiprus tarptautinis aspektas. Tarptautiniai partneriai, jų vyriausybės ir piliečiai gaus įvairių įgyvendinant Programą teikiamų paslaugų, o tai bus naudinga vykdant Sąjungos ir valstybių narių tarptautinį bendradarbiavimą su tais partneriais. Su Programa susijusiais klausimais Komisija galėtų savo kompetencijos srityje ir Sąjungos vardu koordinuoti veiklą tarptautiniu mastu;
- (53) remiantis Agentūros pastaraisiais metais sukaupia ekspertine patirtimi valdymo, eksploatavimo ir paslaugų teikimo srityse, susijusiose su Sąjungos kosmoso programos GALILEO ir EGNOS komponentais, ji yra tinkamiausia įstaiga, prižiūrint Komisijai, vykdyti užduotis, susijusias su vyriausybės infrastruktūros eksploatavimu ir valdžios sektoriaus paslaugų teikimu. Todėl ji turėtų toliau tuo tikslu vystyti atitinkamus pajėgumus. Tuomet Agentūrai turėtų būti pavesta teikti valdžios sektoriaus paslaugas ir jai turėtų būti galima pavesti visą vyriausybės infrastruktūros eksploatacijos valdymą arba jo dalį;

- (54) kiek tai susiję su saugumu, ir atsižvelgiant į Agentūros patirtį šioje srityje, jos saugumo akreditavimo valdyba turėtų būti atsakinga už valdžios sektoriaus paslaugų ir infrastruktūros saugumo akreditavimo užtikrinimą. Be to, atsižvelgiant į Agentūros operacinę parengtį, visų pirma susijusią su pakankamais žmogiškųjų išteklių lygiais, Agentūra turėtų vykdyti jai Komisijos pavestas užduotis. Kai įmanoma, Agentūra turėtų pasinaudoti savo ekspertinėmis žiniomis, pavyzdžiui, vykdydama Europos pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (EGNSS) veiklą. Agentūrai pavedant užduotis, turėtų būti užtikrinami pakankami žmogiškieji, administraciniai ir finansiniai ištekliai, kad Agentūra galėtų visapusiškai vykdyti savo užduotis ir misijas;
- (55) siekiant užtikrinti vyriausybės infrastruktūros veikimą ir palengvinti valdžios sektoriaus paslaugų teikimą, Agentūrai turėtų būti leidžiama sudarant susitarimus dėl įnašo pavesti konkrečią veiklą kitiems subjektams atitinkamose jų kompetencijos srityse, laikantis Finansiniame reglamente nustatytą Komisijai taikomų netiesioginio valdymo sąlygų;

- (56) EKA yra tarptautinė organizacija, turinti daug ekspertinių žinių kosmoso, įskaitant palydovinių ryšių srityje, todėl ji yra svarbi įvairių Sąjungos kosmoso politikos aspektų įgyvendinimo partnerė. Tuo atžvilgiu EKA turėtų turėti galimybę teikti Komisijai ekspertines žinias, be kita ko, rengiant Programos specifikacijas ir įgyvendinant jos techninius aspektus. Tuo tikslu EKA turėtų būti pavesta vykdyti Programos plėtojimo ir patvirtinimo veiklos priežiūrą ir teikti paramą vertinant sutartis, sudarytas įgyvendinant Programą;
- (57) atsižvelgiant į su kosmosu susijusios veiklos svarbą Sąjungos ekonomikai ir Sąjungos piliečių gyvenimui, vienas iš pagrindinių Programos prioritetų turėtų būti aukšto saugumo lygio užtikrinimas ir išlaikymas, visų pirma siekiant apsaugoti Sąjungos ir valstybių narių interesus, įskaitant su įslaptinta ir neskelbtina neįslaptinta informacija susijusius interesus;
- (58) atsižvelgiant į konkrečias EIVT ekspertines žinias ir jos nuolatinius ryšius su trečiųjų valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, EIVT turėtų galėti padėti Komisijai vykdyti tam tikras su Programos saugumu susijusias užduotis išorės santykių srityje, laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES¹;

¹ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

- (59) nedarant poveikio išimtinai valstybių narių atsakomybei nacionalinio saugumo srityje, kaip numatyta ES sutarties 4 straipsnio 2 dalyje, ir valstybių narių teisei ginti savo esminius saugumo interesus pagal SESV 346 straipsnį, siekiant užtikrinti sklandų Programos įgyvendinimą turėtų būti nustatytas specialus saugumo valdymas. Tas valdymas turėtų būti grindžiamas trimis pagrindiniais principais. Pirma, privalu užtikrinti, kad būtų kuo labiau atsižvelgiama į didelę išskirtinę valstybių narių patirtį saugumo srityje. Antra, siekiant išvengti interesų konfliktų ir bet kokių saugumo taisyklių taikymo trūkumų, veiklos funkcijos turėtų būti atskirtos nuo saugumo akreditavimo funkcijų. Trečia, už visos Programos infrastruktūros arba jos dalies valdymą atsakingas subjektas taip pat yra tinkamiausias subjektas valdyti jam pavestų užduočių saugumą. Programos saugumas būtų grindžiamas patirtimi, įgyta pastaraisiais metais įgyvendinant Sąjungos kosmoso programą. Patikimam saugumo valdymui užtikrinti taip pat reikia tinkamai paskirstyti įvairių subjektų funkcijas. Kadangi už Programą yra atsakinga Komisija, nedarydama poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje, ji, kartu su valstybėmis narėmis, turėtų nustatyti Programai taikomus bendruosius saugumo reikalavimus. Visų pirma įslaptintos informacijos srityje nustatant Programos saugumo valdymą turėtų būti atsižvelgta į Tarybos ir valstybių narių atitinkamus vaidmenis ir kompetencijos sritis vertinant ir tvirtinant ESII apsaugai skirtas šifravimo priemones;

- (60) užtikrinant paslaugų tęstinumą ir sistemos operacijas, yra labai svarbios Programos antžeminės ir kosmoso infrastruktūros kibernetinio saugumo ir fizinio saugumo priemonės, taip pat jos fizinis pertekliškumas. Todėl nustatant bendruosius saugumo reikalavimus reikėtų tinkamai atsižvelgti į poreikį apsaugoti sistemą ir jos paslaugas nuo kibernetinių išpuolių ir grėsmių palydovams, be kita ko, naudojantis naujomis technologijomis ir remiant reagavimą į tokius kibernetinius išpuolius bei atsigavimą po jų;
- (61) kai tinkama, atlikusi rizikos ir grėsmių analizę, Komisija turėtų nustatyti saugumo stebėsenos struktūrą. Ta saugumo stebėsenos struktūra turėtų būti subjektas, vykdamas nurodymus, parengtus pagal Tarybos sprendimo (BUSP) 2021/698¹ taikymo sritį;
- (62) nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje, Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis, kiekvienas savo atitinkamoje kompetencijos srityje, turėtų užtikrinti Programos saugumą pagal šį reglamentą ir, kai aktualu, pagal Sprendimą (BUSP) 2021/698;
- (63) pagal Programą teikiamomis valdžios sektoriaus paslaugomis naudosis Sąjungos valdžios sektoriaus subjektai, vykdydami saugumo, gynybos ir saugos požiūriu kritines misijas bei operacijas, taip pat saugodami ypatingos svarbos infrastruktūrą. Todėl tokioms paslaugoms ir infrastruktūrai turėtų būti taikomas saugumo akreditavimas;

¹ 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/698 dėl pagal Sąjungos kosmoso programą diegiamų, eksploatuojamų ir naudojamų sistemų ir paslaugų, galinčių turėti įtakos Sąjungos saugumui, saugumo, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/496/BUSP (OL L 170, 2021 5 12, p. 178).

- (64) būtina, kad saugumo akreditavimo veikla būtų vykdoma remiantis kolektyvine atsakomybe už Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, stengiantis pasiekti bendrą sutarimą ir įtraukiant visus, kuriems saugumo klausimas yra svarbus, ir kad būtų įdiegta nuolatinė rizikos stebėsenos procedūra. Taip pat būtina, kad techninio saugumo akreditavimo veiklą vykdytų specialistai, turintys tinkamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą;
- (65) pagal ES sutarties 17 straipsnį Komisija yra atsakinga už programų, kurios pagal Finansiniame reglamente nustatytas taisykles, taikant netiesioginį valdymą, gali būti perdeleguojamos trečiosioms šalims, valdymą. Tomis aplinkybėmis būtina, jog Komisija užtikrintų, kad užduotimis, kurias, taikant netiesioginį valdymą, atlieka trečiosios šalys įgyvendindamos Programą, nebūtų kenkiama Programos saugumui, visų pirma kiek tai susiję su įslaptintos informacijos kontrole. Todėl reikėtų aiškiai nustatyti, kad tais atvejais, kai Komisija paveda EKA vykdyti užduotis pagal Programą, atitinkamais susitarimais dėl įnašo turi būti užtikrinama, kad EKA surinkta įslaptinta informacija būtų laikoma ESII pagal Tarybos sprendimą 2013/488/ES¹ ir Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444² ir parengta vadovaujant Komisijai;

¹ 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

² 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

- (66) Programos valdžios sektoriaus paslaugomis Sąjungos ir valstybių narių subjektai galėtų naudotis vykdydami saugumo ir saugos požiūriu kritines misijas ir operacijas. Todėl, siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių esminius saugumo interesus, reikia imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrintas būtinas nepriklausomumo nuo trečiųjų šalių (trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių subjektų) lygis, apimant visus Programos elementus. Tokios priemonės galėtų apimti kosmoso ir antžemines technologijas komponentų, posistemių ar sistemų lygmenimis, gamybos pramonės sektorius, kosmoso sistemų savininkus bei operatorius ir antžeminių sistemų komponentų fizinę vietą;
- (67) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, stojančiosioms valstybėms, šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms, taip pat Europos kaimynystės politikos šalims ir kitoms trečiosioms valstybėms gali būti leidžiama dalyvauti Programoje tik pagal susitarimą, kuris turi būti sudarytas pagal SESV 218 straipsnį;
- (68) pagal Tarybos sprendimą (ES) 2021/1764¹ užjūrio šalyse ar teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai laikomi atitinkančiais reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria yra susijusi atitinkama užjūrio šalis ar teritorija;

¹ 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (OL L 355, 2021 10 7, p. 6).

- (69) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros¹ 22 ir 23 punktais, Programa turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas Programos poveikis. Atliekant Programos vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos kosmoso programos vertinimo, susijusio su GOVSATCOM komponentu, atlikto pagal Reglamentą (ES) 2021/696, išvadas;

¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (70) siekiant užtikrinti nuolatinį rodiklių, skirtų Programos veiklos pažangos ataskaitai pateikti, taip pat Programos stebėsenos ir vertinimo sistemų tinkamumą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai iš dalies pakeisti šio reglamento priedą, kiek tai susiję su rodikliais, papildyti šį reglamentą nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo ir papildyti šį reglamentą patikslinant Programos kosmoso įrenginių duomenų bazės charakteristikas, taip pat jos tvarkymo ir atnaujinimo metodiką bei procesus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (71) vadovaujantis patikimo viešojo valdymo interesais ir atsižvelgiant į Programos ir GOVSATCOM komponento sinergiją, pagal Reglamentą (ES) 2021/696 įsteigtas GOVSATCOM klausimų sudėtimi posėdžiaujantis Programos komitetas taip pat turėtų būti komitetu Programos tikslais. Klausimais, susijusiais su Programos saugumu, Programos komitetas turėtų posėdžiauti specialia saugumo klausimų sudėtimi;
- (72) kadangi siekiant patikimo viešojo valdymo reikia užtikrinti vienodą Programos valdymą, spartesnį sprendimų priėmimą ir vienodas galimybes gauti informaciją, subjektų, kuriems pavestos su šia Programa susijusios užduotys, atstovams galėtų būti leista stebėtojų teisėmis dalyvauti Programos komiteto, įsteigto taikant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011¹, darbe. Dėl tų pačių priežasčių trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų, kurios yra sudariusios su Sąjunga tarptautinį susitarimą dėl Programos, atstovams galėtų būti leista dalyvauti Programos komiteto darbe, laikantis saugumo apribojimų ir tokiaame susitarime nustatytų sąlygų. Subjektų, kuriems pavestos su Programa susijusios užduotys, trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų atstovai neturėtų turėti teisės dalyvauti Programos komiteto balsavimo procedūrose. Stebėtojų ir *ad hoc* dalyvių dalyvavimo sąlygos turėtų būti išdėstytos Programos komiteto darbo tvarkos taisyklėse;

¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (73) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su išsamių taisyklių dėl valdžios sektoriaus paslaugų teikimo nustatymu, valdžios sektoriaus paslaugų eksploatacinių reikalavimų patvirtinimu, valdžios sektoriaus paslaugų portfelio sudarymu, sprendimų dėl įnašų, susijusių su susitarimais dėl įnašo ir darbo programų priėmimu, taip pat papildomų reikalavimų dėl trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimo Programoje nustatymu. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (74) vyriausybine infrastruktūra grindžiamos valdžios sektoriaus paslaugos valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams paprastai turėtų būti teikiamos nemokamai. Tačiau tų paslaugų teikimo pajėgumai yra riboti. Jei atlikusi analizę Komisija padarys išvadą, kad trūksta pajėgumų, jai turėtų būti leidžiama tinkamai pagrįstais atvejais, kai paklausa viršija prieigos pajėgumus, priimti kainodaros politiką, kuri būtų tų išsamių taisyklių dėl paslaugų teikimo dalis, kad paslaugų pasiūla atitiktų paklausą. Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su tokios kainodaros politikos priėmimu. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;

- (75) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su priemonių, reikalingų antžeminei vyriausybinei infrastruktūrai priklausančių centrų vietos nustatymu, patvirtinimu. Parinkdama tokias vietas Komisija turėtų turėti galimybę atsižvelgti į eksploatacinius ir saugumo reikalavimus, taip pat į esamą infrastruktūrą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (76) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl bendrųjų saugumo reikalavimų nustatymo. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Valstybės narės turėtų turėti galimybę maksimaliai kontroliuoti Programos bendrųjų saugumo reikalavimų laikymąsi. Kai Komisija priima įgyvendinimo aktus Programos saugumo srityje, jai turėtų padėti specialia saugumo klausimų sudėtimi posėdžiaujantis Programos komitetas. Atsižvelgiant į opų saugumo klausimų pobūdį, Programos komiteto pirmininkas (-ė) turėtų stengtis rasti sprendimus, kuriems pritartų kuo daugiau Programos komiteto narių. Tais atvejais, kai Programos komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo aktų, kuriais nustatomi Programos bendrieji saugumo reikalavimai, neturėtų priimti. Jei saugumo klausimų sudėtimi posėdžiaujančio Programos komiteto dalyvavimas yra numatytas kitais atvejais, toks dalyvavimas turėtų vykti laikantis Programos komiteto darbo tvarkos taisyklių;

- (77) Programa papildoma esama Sąjungos kosmoso programa, integruojant ir išplečiant pastarosios tikslus ir veiksmus, kad būtų sukurta saugi kosminio junglumo sistema Sąjungai. Į tai turėtų būti atsižvelgta atliekant Programos vertinimą;
- (78) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo, kuriam reikia daugiau finansinių ir techninių pajėgumų, nei jų gali skirti atskira valstybė narė, masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (79) Programa turėtų būti nustatyta penkerių metų laikotarpiui siekiant suderinti jos trukmę su Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093¹ nustatytos 2021–2027 m. daugiamečės finansinės programos (toliau – 2021–2027 m. DFP) trukme;
- (80) kad būtų sudarytos sąlygos kuo greičiau pradėti šio reglamento įgyvendinimą siekiant įgyvendinti jos tikslus, jis turėtų įsigalioti skubos tvarka,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

¹ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečė finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu likusiam 2021–2027 m. DFP laikotarpiui nustatoma Sąjungos saugaus junglumo programa (toliau – Programa). Juo nustatomi Programos tikslai, 2023–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės, taip pat Programos įgyvendinimo taisyklės, atsižvelgiant į Reglamentą (ES) 2021/696.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) orlaivis – orlaivis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 1 punkte;
- 2) kosminės šiukšlės – kosminės šiukšlės, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 4 punkte;

- 3) naudingasis krovinys – erdvėlaivyje gabenama įranga, skirta konkrečiai misijai kosmose atlikti;
- 4) kosmoso ekosistema – sąveikaujančių įmonių, veikiančių vertės grandinėse kosmoso sektoriuje, – nuo mažiausių startuolių iki didžiausių įmonių – tinklas, apimantis kosmoso rinkos pradinės ir galutinės grandies segmentus;
- 5) Europos kvantinių ryšių infrastruktūra arba EuroQCI – tarpusavyje sujungta kosmoso, antžeminė ir Žemės infrastruktūra, integruota į saugaus junglumo sistemą naudojant kvantines technologijas;
- 6) GOVSATCOM centras – GOVSATCOM centras, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 23 punkte;
- 7) Agentūra – Reglamentu (ES) 2021/696 įsteigta Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra;
- 8) ES įslaptinta informacija arba ESII – ES įslaptinta informacija arba ESII, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 25 punkte;
- 9) neskelbtina neįslaptinta informacija – neskelbtina neįslaptinta informacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 26 punkte;
- 10) derinimo operacija – derinimo operacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 27 punkte.

3 straipsnis
Programos tikslai

1. Bendrieji Programos tikslai yra:

- a) užtikrinti Sąjungos teritorijoje ir visame pasaulyje veikiančios nenutrūkstamos prieigos prie saugaus, autonominio, kokybiško, patikimo ir ekonomiškai efektyvaus vyriausybinių palydovinio ryšio paslaugų valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams teikimą ir jos ilgalaikį prieinamumą, sukuriant daugiaorbitinę saugią civilinio sektoriaus kontroliuojamą junglumo sistemą ir remiant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, kaip tai suprantama Tarybos direktyvoje 2008/114/EB¹, apsaugą, informuotumą apie padėtį, išorės veiksmus, krizių valdymą ir taikomas programas, kurios yra itin svarbios ekonomikai, aplinkai, saugumui ir gynybai, tokiu būdu didinant Sąjungos ir valstybių narių atsparumą bei savarankiškumą ir stiprinant jų palydovinio ryšio technologinę ir pramoninę bazę, kartu vengiant pernelyg didelio klijimosi ne Sąjungoje esančiais sprendimais, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros ir prieigos prie kosmoso srityse;

¹ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (OL L 345, 2008 12 23, p. 75).

- b) sudaryti sąlygas privačiajam sektoriui teikti komercines paslaugas arba valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams siūlyti paslaugas, grindžiamas komercine infrastruktūra ir rinkos sąlygomis, laikantis taikytinos Sąjungos konkurencijos teisės siekiant palengvinti, *inter alia*, tolesnį sparčiojo plačiajuosčio ryšio ir sklendaus junglumo plėtojimą visame pasaulyje, taip pat užtikrinant, kad neliktų ne ryšio zonų, ir didinant sanglaudą visų valstybių narių teritorijoje, kartu mažinant skaitmeninį atotrūkį ir, kai taikytina, prisidedant prie Direktyvos (ES) 2018/1972 3 straipsnyje nurodytų bendrųjų tikslų.

2. Konkretūs Programos tikslai yra:

- a) papildyti esamus ir būsimus GOVSATCOM komponento pajėgumus ir integruoti juos į saugaus junglumo sistemą;
- b) padidinti Sąjungos ir valstybių ryšio paslaugų atsparumą, saugumą ir autonomiją;
- c) toliau plėtoti ir laipsniškai integruoti EuroQCI į saugaus junglumo sistemą;
- d) užtikrinti teisę naudotis orbitinėmis pozicijomis ir atitinkamais dažniais;

- e) didinti Sąjungos ir valstybių narių ryšių paslaugų tvirtumą ir Sąjungos kibernetinį atsparumą vystant pertekliškumą, pasyviają, proaktyviają ir reaktyviają kibernetinę apsaugą ir operatyvinio kibernetinio saugumo bei apsaugos nuo kibernetinių grėsmių priemonės ir kitas kovos su elektromagnetinėmis grėsmėmis priemonės;
- f) kai įmanoma, sudaryti sąlygas plėtoti ryšio ir papildomas ne ryšio paslaugas, visų pirma tobulinant Sąjungos kosmoso programos komponentus, kuriant jų tarpusavio sinergiją ir išplečiant jų pajėgumus bei paslaugas, taip pat plėtoti ne ryšio paslaugas, kurios turi būti teikiamos valstybėms narėms, suteikiant prieglobą papildomiems palydovų posistemiams, įskaitant naudinguosius krovinius;
- g) skatinti inovacijas, veiksmingumą, taip pat perversminių technologijų ir novatoriškų verslo modelių kūrimą ir naudojimą visoje Europos kosmoso ekosistemoje, įtraukiant naujosios kosmoso industrijos subjektus, naujus rinkos dalyvius, startuolius ir MVI, siekiant stiprinti Sąjungos kosmoso sektoriaus konkurencingumą;
- h) gerinti saugų junglumą strateginės svarbos geografinėse teritorijose, pavyzdžiui, Afrikoje ir Arktyje, taip pat Baltijos jūros, Juodosios jūros, Viduržemio jūros ir Atlanto vandenyno regionuose;

- i) didinti veiklos kosminėje erdvėje saugą ir tvarumą įgyvendinant tinkamas priemones, kuriomis užtikrinamas ir skatinamas atsakingas elgesys kosmoso erdvėje įgyvendinant Programą, be kita ko, siekiant užkirsti kelią kosminių šiukšlių gausėjimui.
3. Šio straipsnio 2 dalies f punkte nurodytų papildomų ne ryšių paslaugų prioritetų nustatymas bei plėtojimas ir atitinkamas jų finansavimas turi atitikti Reglamento (ES) 2021/696 tikslus ir jie turi būti nagrinėjami atitinkamos sudėties Programos komiteto posėdyje, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2021/696.

4 straipsnis
Programos veikla

1. 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų vyriausybinių paslaugų teikimas užtikrinamas laipsniškai vykdant toliau nurodytą veiklą, kuria GOVSATCOM komponentas papildomas ir integruojamas į saugaus junglumo sistemą:
- a) kosmoso ir antžeminės infrastruktūros, reikalingos tam, kad pirmąsias valdžios sektoriaus paslaugas būtų galima pradėti teikti ne vėliau kaip 2024 m., sukūrimo apibrėžimo, projektavimo, kūrimo, patvirtinimo ir susijusių diegimo veiklą;

- b) laipsniško diegimo veiklą, kuria siekiama užbaigti kurti kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą, reikalingą pažangioms valdžios sektoriaus paslaugoms teikti, kad būtų kuo greičiau patenkinti valdžios sektoriaus įgaliotojų naudotojų poreikiai, siekiant ne vėliau kaip 2027 m. užtikrinti visišką operacinį pajėgumą;
- c) EuroQCI vystymą ir diegimą jo laipsniško integravimo į saugaus junglumo sistemą tikslu;
- d) eksploatavimo veiklą teikiant valdžios sektoriaus paslaugas, apimančią kosmoso ir antžeminės infrastruktūros eksploatavimą, techninę priežiūrą, nuolatinį tobulinimą ir apsaugą, įskaitant papildymo ir nusidėvėjimo valdymą;
- e) būsimų kosmoso ir antžeminės infrastruktūros kartų vystymą ir valdžios sektoriaus paslaugų raidą.

2. Komercinių paslaugų teikimą turi užtikrinti 19 straipsnyje nurodyti rangovai.

5 straipsnis

Saugaus junglumo sistemos infrastruktūra

1. Saugaus junglumo sistema sukurama apibrėžiant, projektuojant, kuriant, statant ir eksploatuojant daugiaorbitinę junglumo infrastruktūrą, kuri pritaikoma prie valdžios sektoriaus paklausos raidos palydovinio ryšio srityje ir kurios delsa būtų maža. Ji turi būti modulinė, kad būtų pasiekti 3 nurodyti tikslai ir sukurtas 10 straipsnio 1 dalyje nustatytas valdžios sektoriaus paslaugų portfelis. Ja bus papildyti ir integruoti esami ir būsimi pajėgumai, naudojami GOVSATCOM komponento sistemoje. Sistemą turi sudaryti šio straipsnio 2 dalyje nurodyta vyriausybinių infrastruktūrą ir šio straipsnio 4 dalyje nurodyta komercinė infrastruktūra.
2. Saugaus junglumo sistemos vyriausybinių infrastruktūrą turi apimti visus susijusius antžeminius ir kosmoso įrenginius, kurių reikia valdžios sektoriaus paslaugoms teikti, kaip nustatyta šio reglamento 10 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, įskaitant šiuos įrenginius:
 - a) palydovus arba palydovų posistemius, įskaitant naudinguosius krovininius;
 - b) EuroQCI;

- c) vyriausybės infrastruktūros ir valdžios sektoriaus paslaugų saugumo stebėsenos infrastruktūrą;
- d) antžeminę infrastruktūrą, skirtą paslaugoms valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams teikti, įskaitant GOVSATCOM antžeminio segmento infrastruktūrą, kurios mastas turi būti didinamas, visų pirma Reglamento (ES) 2021/696 67 straipsnyje nurodytus GOVSATCOM centrus.

Kai tikslinga, vyriausybė infrastruktūra teiks prieglobą papildomiems palydovų posistemiams, visų pirma naudingiesiems kroviniams, kurie gali būti naudojami kaip Sąjungos kosmoso programos komponentų, nurodytų Reglamento (ES) 2021/696 3 straipsnyje, kosminės infrastruktūros dalis tame reglamente nustatytais sąlygomis, taip pat palydovų posistemiams, kurie naudojami ne ryšio paslaugoms valstybėms narėms teikti.

3. Prireikus Komisija įgyvendinimo aktais patvirtina priemones, reikalingas antžemei vyriausybinei infrastruktūrai priklausančių centrų buvimo vietai nustatyti, laikydamosi šio reglamento 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų ir taikydama atvirą bei skaidrų procesą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti centrai, kai įmanoma, įkuriami valstybių narių teritorijoje ir jiems taikomas susitarimas dėl prieglobos, sudarytas kaip Sąjungos ir atitinkamos valstybės narės administracinis susitarimas.

Jei centrų įkurti valstybių narių teritorijoje neįmanoma, Komisija gali nustatyti, kad tokių centrų vieta būtų ELPA narių, kurios yra EEE narės, arba kitos trečiosios valstybės teritorijoje pagal Sąjungos ir atitinkamos trečiosios valstybės susitarimą dėl prieglobos, sudarytą pagal SESV 218 straipsnį.

Nepaisant šios dalies pirmos pastraipos, GOVSATCOM centrų vieta nustatoma pagal Reglamento (ES) 2021/696 67 straipsnio 2 dalį.

4. Saugaus junglumo sistemos komercinė infrastruktūra apima visus kosmoso ir antžeminius įrenginius, išskyrus tuos, kurie yra vyriausybės infrastruktūros dalis, nedarant neigiamo poveikio jų veikimui ar saugumui. Komercinė infrastruktūra neturi kenkti vyriausybės infrastruktūros veikimui ar saugumui. Komercinę infrastruktūrą ir visą susijusią riziką visiškai finansuoja 19 straipsnyje nurodyti rangovai, kad būtų pasiektas 3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas tikslas.

5. Siekiant apsaugoti Sąjungos saugumo interesus, vyriausybės infrastruktūros kosmoso įrenginius į kosmosą paleidžia esami ir būsimi paslaugų teikėjai, įskaitant teikėjus, kurie turi mažus arba labai mažus paleidimo įrenginius, kurie atitinka 22 straipsnyje nustatytas tinkamumo ir dalyvavimo sąlygas, ir tik pagrįstomis išskirtinėmis aplinkybėmis jie gali būti paleidžiami iš trečiosios valstybės teritorijos.

6 straipsnis

Turto nuosavybė ir naudojimas

1. Sąjunga yra viso materialiojo ir nematerialiojo turto, kuris yra pagal Programą sukurtos vyriausybės infrastruktūros dalis, kaip nurodyta 5 straipsnio 2 dalyje ir 19 straipsnio 10 dalyje, išskyrus EuroQCI Žemės infrastruktūrą, kuri priklauso valstybėms narėms, savininkė. Tuo tikslu Komisija užtikrina, kad į sutartis, susitarimus ir kitus sandorius dėl veiklos, kurią vykdant gali būti sukuriamas ar plėtojamas toks turtas, būtų įtrauktos nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad šis turtas priklausytų Sąjungai.

2. Komisija užtikrina, kad Sąjunga turėtų šias teises:
- a) teisę naudoti dažnius, reikalingus vyriausybės infrastruktūros generuojamiems signalams perduoti, laikantis taikomų įstatymų bei teisės aktų ir atitinkamų licencijavimo susitarimų, kuriems sudarytos sąlygos atitinkamais valstybių narių dažnių rezervavimais, už kuriuos išlieka atsakingos valstybės narės;
 - b) teisę teikti prioritetą valdžios sektoriaus, o ne komercinių paslaugų teikimui laikantis sąlygų, kurios turi būti nustatytos 19 straipsnyje nurodytose sutartyse, ir atsižvelgiant į 12 straipsnio 1 dalyje nurodytą valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikius.
3. Komisija siekia sudaryti sutartis, susitarimus ar kitus sandorius su trečiosiomis šalimis, įskaitant 19 straipsnyje nurodytus rangovus, dėl:
- a) iš anksčiau turimų nuosavybės teisių į materialųjį ir nematerialųjį turtą, kuris yra vyriausybės infrastruktūros dalis;
 - b) kito vyriausybinei infrastruktūra įgyvendinti reikalingo materialiojo ir nematerialiojo turto nuosavybės ar licencijos teisių įsigijimo.

4. Jei 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą turtą sudaro intelektinės nuosavybės teisės, Komisija šias teises valdo kuo veiksmingiau, atsižvelgdama į:
- a) poreikį šį turtą apsaugoti ir suteikti jam vertę;
 - b) visų susijusių suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus;
 - c) poreikį užtikrinti konkurencingas bei gerai veikiančias rinkas ir plėtoti naujas technologijas;
 - d) poreikį užtikrinti pagal Programą teikiamų paslaugų tęstinumą.
5. Komisija, kai tikslinga, užtikrina, kad atitinkamose sutartyse, susitarimuose ir kituose sandoriuose būtų numatyta galimybė perduoti tas intelektinės nuosavybės teises trečiosioms šalims arba suteikti trečiųjų šalių licencijas dėl tų teisių, be kita ko, intelektinės nuosavybės kūrėjui, ir kad tokios trečiosios šalys galėtų laisvai naudotis tomis teisėmis, kai būtina jų užduotims pagal šį reglamentą atlikti.

7 straipsnis

Veiksmai, kuriais remiama novatoriška ir konkurencinga Sąjungos kosmoso ekosistema

1. Atsižvelgiant į šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies g punkte nurodytus tikslus, pagal Programą remiama novatoriška ir konkurencinga Sąjungos kosmoso ekosistema, įskaitant naująją kosmoso industriją, ir visų pirma Reglamento (ES) 2021/696 6 straipsnyje nurodyta veikla.
2. Visu Programos įgyvendinimo laikotarpiu Komisija skatina inovacijas Sąjungos kosmoso ekosistemoje, įskaitant naująją kosmoso industriją:
 - a) nustatydamą 19 straipsnyje nurodytų sutarčių skyrimo kriterijus, užtikrindama kuo platesnį startuolių ir MVĮ iš visos Sąjungos ir visoje vertės grandinėje dalyvavimą;
 - b) reikalaudama, kad 19 straipsnyje nurodyti rangovai pateiktų planą dėl naujų rinkos dalyvių, startuolių ir MVĮ iš visos Sąjungos kuo aktyvesnio integravimo pagal 21 straipsnį į veiklą pagal 19 straipsnyje nurodytas sutartis;
 - c) 19 straipsnyje nurodytose sutartyse nustatydamą reikalavimą, kad nauji rinkos dalyviai, startuoliai, MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonės iš visos Sąjungos turi galėti teikti savo paslaugas galutiniams naudotojams;

- d) skatindama naudoti ir plėtoti atvirojo kodo technologijas ir sąveikumą saugaus junglumo sistemos architektūroje, siekiant sudaryti sąlygas sinergijoms, optimizuoti sąnaudas, didinti patikimumą, skatinti inovacijas ir pasinaudoti plataus masto konkurencijos teikiama nauda;
- e) skatindama Sąjungoje plėtoti ir kurti ypatingos svarbos technologijas, kurių reikia norint naudotis valdžios sektoriaus paslaugomis.

3. Be to, Komisija:

- a) remia paslaugų sutarčių viešuosius pirkimus ir sujungimą pagal Programos poreikius, siekiant pritraukti ir skatinti privačiąsias investicijas ilguoju laikotarpiu, be kita ko, vykdant bendrus viešuosius pirkimus;
- b) propaguoja ir skatina aktyvesnį moterų dalyvavimą ir konkurso dokumentuose nustato lyčių lygybės ir įtraukties tikslus;
- c) prisideda prie aukšto lygio įgūdžių plėtojimo su kosmosu susijusiose srityse ir prie mokymo veiklos.

8 straipsnis
Aplinkos ir kosmoso tvarumas

1. Programa įgyvendinama siekiant užtikrinti aplinkos ir kosmoso tvarumą. Tuo tikslu į 19 straipsnyje nurodytas sutartis ir procedūras įtraukiamos nuostatos dėl:
 - a) kuo didesnio šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų plėtojant, statant ir diegiant infrastruktūrą, kiekio sumažinimo;
 - b) likusio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kompensavimo sistemos sukūrimo;
 - c) erdvėlaivių sukeltos matomos ir nematomos radiacinės taršos, kuri gali trukdyti atlikti astronominius stebėjimus ar kitų rūšių mokslinius tyrimus ir stebėjimus, atitinkamų mažinimo priemonių;
 - d) tinkamų erdvėlaiviams skirtų susidūrimo vengimo technologijų naudojimo;
 - e) išsamaus kosminių šiukšlių kiekio mažinimo plano pateikimo ir įgyvendinimo prieš diegimo etapą, įskaitant orbitinės pozicijos duomenis, kad būtų užtikrintas kelio užkirtimas konsteliacijos satelitų kosminėms šiukšlėms.

2. Į šio reglamento 19 straipsnyje nurodytas sutartis ir procedūras įtraukiama pareiga teikti duomenis, visų pirma efemeridžių duomenis ir planuojamų manevrų duomenis, subjektams, atsakingiems už SST informacijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 10 punkte, rengimą ir to reglamento 55 straipsnyje nurodytą SST paslaugų teikimą.
3. Komisija užtikrina, kad būtų tvarkoma išsami Programos kosmoso įrenginių duomenų bazė, kurioje saugomi visų pirma duomenys, susiję su aplinkos ir kosmoso tvarumo aspektais.
4. Komisija pagal 45 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas patikslinant šio straipsnio 3 dalyje nurodytos duomenų bazės charakteristikas ir nustatant jos tvarkymo ir atnaujinimo metodiką bei procesus.
5. Pagal 4 dalį priimtų deleguotųjų aktų taikymo sritis apima tik:
 - a) Sąjungai nuosavybės teise priklausančius kosmoso įrenginius, kaip nurodyta 5 straipsnio 2 dalyje ir 19 straipsnio 10 dalyje;
 - b) 19 straipsnyje nurodytiems rangovams priklausančius kosmoso įrenginius, kaip nurodyta 5 straipsnio 4 dalyje ir 19 straipsnio 10 dalyje.

II skyrius

Paslaugos ir dalyviai

9 straipsnis

Valdžios sektoriaus paslaugos

1. Valdžios sektoriaus paslaugos teikiamos 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytiems Programos dalyviams.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos išsamios taisyklės dėl valdžios sektoriaus paslaugų teikimo, atsižvelgdama į Reglamento (ES) 2021/696 66 straipsnį ir remdamasi bendra paklausa, susijusia su esamais ir numatomais įvairių paslaugų poreikiais, kurie buvo nustatyti kartu su valstybėmis narėmis, ir dinamišką išteklių paskirstymą tarp įvairių Programos dalyvių bei jų valdžios sektoriaus paslaugų prioritetų nustatymą pagal aktualumą ir svarbą naudotojų poreikiams ir, kai tinkama, į ekonominį efektyvumą.
3. 10 straipsnio 1 dalyje nurodytos valdžios sektoriaus paslaugos valdžios sektoriaus įgaliojiesiems naudotojams teikiamos nemokamai.

4. Komisija perka 10 straipsnio 2 dalyje nurodytas paslaugas rinkos sąlygomis pagal taikytinas Finansinio reglamento nuostatas, siekdama užtikrinti tų paslaugų teikimą visoms valstybėms narėms. Tikslūs toms paslaugoms skirti pajėgumai ir biudžeto asignavimai nustatomi šio straipsnio 2 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte, remiantis valstybių narių pateikta informacija.
5. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, tinkamai pagrįstais atvejais, kai tai griežtai būtina siekiant suderinti valdžios sektoriaus paslaugų pasiūlą ir paklausą, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma kainodaros politika, kuri turi derėti su Reglamento (ES) 2021/696 63 straipsnio 1 dalyje nurodyta kainodaros politika.

Patvirtindama kainodaros politiką Komisija užtikrina, kad teikiant valdžios sektoriaus paslaugas nebūtų iškraipoma konkurencija, kad nebūtų valdžios sektoriaus paslaugų trūkumo, o dėl nustatytos kainos rangovai negautų 19 straipsnyje nurodytos perteklinės kompensacijos.
6. Šio straipsnio 2 ir 5 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7. Laipsniškas valdžios sektoriaus paslaugų teikimas užtikrinamas, kaip nustatyta 10 straipsnio 1 dalyje nurodytame paslaugų portfelyje, atsižvelgiant į saugaus junglumo sistemos infrastruktūros prieinamumą, įgyvendinus 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytą veiklą ir atitinkamai remiantis esamomis paslaugomis bei pajėgumais ir juos panaudojant.
8. Teikiant valdžios sektoriaus paslaugas užtikrinamas vienodų sąlygų taikymas valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų poreikius, kaip nurodyta 25 straipsnio 7 dalyje.

10 straipsnis

Valdžios sektoriaus paslaugų portfelis

1. Valdžios sektoriaus paslaugų portfelis nustatomas pagal šio straipsnio 4 dalį. Jį sudaro bent toliau nurodytų kategorijų paslaugos, papildančios Reglamento (ES) 2021/696 63 straipsnio 3 dalyje nurodytą GOVSATCOM paslaugų portfelį:
 - a) paslaugos, teikiamos tik valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams naudojant vyriausybinių infrastruktūrą, kurioms reikalingas aukštas saugumo lygis ir kurios nėra tinkamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms paslaugoms, pavyzdžiui, patikimos pasaulinės mažos delsos paslaugos arba patikimas kosminių duomenų perdavimas;
 - b) kvantinių ryšių paslaugos, pavyzdžiui, QKD paslaugos.

2. Valdžios sektoriaus paslaugų portfelis taip pat apima paslaugas valdžios sektoriaus įgaliotiesiems naudotojams, teikiamas naudojant komercinę infrastruktūrą, pavyzdžiui, patikimas pasaulines mažos delsos paslaugas arba pasaulines siaurajuosčio ryšio paslaugas.
3. Valdžios sektoriaus paslaugų portfelį taip pat sudaro kiekvienos paslaugų kategorijos techninės specifikacijos, pavyzdžiui, geografinė aprėptis, dažnis, dažnių juostos plotis, naudotojų įranga ir apsaugos priemonės.
4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamas valdžios sektoriaus paslaugų portfelis. Tie įgyvendinimo aktai grindžiami šio straipsnio 5 dalyje nurodytais eksploataciniais reikalavimais, valstybių narių pateikta informacija ir 30 straipsnio 3 dalyje nurodytais bendraisiais saugumo reikalavimais.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais kaip techninės specifikacijos ir įgyvendinimo planai patvirtinami valdžios sektoriaus paslaugų, visų pirma susijusių su krizių valdymu, informuotumu apie padėtį, pagrindinės infrastruktūros, įskaitant diplomatinius ir gynybos ryšių tinklus, valdymu, ir kitais valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų poreikiais, eksploataciniai reikalavimai. Tie eksploataciniai reikalavimai grindžiami Programos naudotojų reikalavimais, specialiai pritaikytais taip, kad būtų patenkinama patvirtinta paklausa, ir juose atsižvelgiama į reikalavimus, kylančius iš esamos naudotojų įrangos bei tinklų, ir GOVSATCOM paslaugoms taikomus eksploatacinius reikalavimus, patvirtintus pagal Reglamento (ES) 2021/696 63 straipsnio 2 dalį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Paslaugų, teikiamų naudojant komercinę infrastruktūrą, teikimo sąlygos ir susijusi rizika nustatomos 19 straipsnyje nurodytose sutartyse.

11 straipsnis

Programos dalyviai ir kompetentingos institucijos

1. Valstybės narės, Taryba, Komisija ir EIVT yra Programos dalyvės tiek, kiek jos įgalioja valdžios sektoriaus paslaugų naudotojus arba suteikia galimybę naudotis pajėgumais, stotimis ar objektais.

2. Sąjungos agentūros ir organai gali tapti Programos dalyviais tik tiek, kiek tai reikalinga, kad būtų vykdomos jų užduotys, laikydamiesi išsamių taisyklių, nustatytų atitinkamos (-o) agentūros arba organo ir jos (jo) veiklą prižiūrinčios Sąjungos institucijos sudarytame administraciniame susitarime.
3. Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali tapti Programos dalyvėmis pagal 39 straipsnį.
4. Kiekvienas Programos dalyvis paskiria vieną kompetentingą saugaus junglumo instituciją.

Laikoma, kad Programos dalyviai įvykdė pirmoje pastraipoje nurodytą reikalavimą, jei jie atitinka abu šiuos kriterijus:
 - a) jie taip pat yra GOVSATCOM dalyviai pagal Reglamento (ES) 2021/696 68 straipsnį,
 - b) jie yra paskyrę kompetentingą instituciją pagal Reglamento (ES) 2021/696 68 straipsnio 4 dalį.
5. Valdžios sektoriaus paslaugų prioritetus tarp kiekvieno Programos dalyvio įgaliotų naudotojų nustato ir įgyvendina tas Programos dalyvis.

6. 4 dalyje nurodyta kompetentinga saugaus junglumo institucija užtikrina, kad:
- a) valdžios sektoriaus paslaugų naudojimas atitiktų 30 straipsnio 3 dalyje nurodytus bendruosius saugumo reikalavimus;
 - b) būtų nustatytos ir administruojamos prieigos prie valdžios sektoriaus paslaugų teisės;
 - c) naudotojų įranga, būtina naudotis valdžios sektoriaus paslaugomis, ir susijusios elektroninio ryšio jungtys bei informacija būtų naudojamos ir valdomos laikantis 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų;
 - d) būtų paskirtas pagrindinis kontaktinis punktas, kuris reikiamu mastu padėtų teikti pranešimus apie saugumo riziką ir grėsmes, ypač apie nustatytus elektromagnetinius trukdžius, kurie gali pakenkti pagal Programą teikiamoms paslaugoms.

12 straipsnis

Valdžios sektoriaus paslaugų naudotojai

1. Įgaliojais valdžios sektoriaus paslaugų naudotojais gali būti šie subjektai:
- a) Sąjungos arba valstybės narės valdžios institucija arba organas, kuriam pavesta vykdyti viešosios valdžios funkcijas;

- b) fizinis arba juridinis asmuo, veikiantis a punkte nurodyto subjekto vardu ir jo kontroliuojamas.
2. 11 straipsnyje nurodyti Programos dalyviai turi tinkamai įgalinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą valdžios sektoriaus paslaugų naudotojus naudotis valdžios sektoriaus paslaugomis ir laikytis 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų.

III skyrius

Biudžeto įnašas ir finansavimo mechanizmai

13 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos veiklos įgyvendinimo ir susijusios rizikos padengimo finansinis paketas yra 1,65 mlrd. EUR einamosiomis kainomis.

Pirmoje pastraipoje nurodyta suma pagal 2021–2027 m. DFP paskirstoma skiriant šias orientacines sumas:

- a) 1 mlrd. EUR iš 1 išlaidų kategorijos (Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika);

- b) 0,5 mlrd. EUR iš 5 išlaidų kategorijos (Saugumas ir gynyba);
 - c) 0,15 mlrd. EUR iš 6 išlaidų kategorijos (Kaimyninės šalys ir pasaulis).
2. Programa papildoma 0,75 mlrd. EUR suma, įgyvendinama pagal programą „Europos horizontas“, GOVSATCOM komponentą ir Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) skiriamu finansavimu, kurio didžiausia orientacinė suma yra atitinkamai 0,38 mlrd. EUR, 0,22 mlrd. EUR ir 0,15 mlrd. EUR. Tas finansavimas įgyvendinamas laikantis tikslų, taisyklių ir procedūrų, nustatytų atitinkamai Reglamente (ES) 2021/695 bei Sprendime (ES) 2021/764 ir reglamentuose (ES) 2021/696 bei (ES) 2021/947.
3. Šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta suma naudojama visai veiklai, kurios reikia 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytiems tikslams pasiekti, finansuoti ir 9 straipsnio 4 dalyje nurodytų paslaugų pirkimo išlaidoms padengti. Tokios išlaidos taip pat gali apimti:
- a) tyrimus ir ekspertų posėdžius, visų pirma siekiant neviršyti išlaidų ir laikytis laiko apribojimų;
 - b) informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politikos prioritetus, kai tai yra tiesiogiai susiję su šio reglamento tikslais, visų pirma siekiant užtikrinti sinergiją su Sąjungos kitų sričių politika;

- c) informacinių technologijų tinklus, kurių funkcija – tvarkyti informaciją arba ją keisti, ir Komisijos įgyvendinamas administracines valdymo priemonės, be kita ko, saugumo srityje;
 - d) Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę paramą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucinio informavimo technologijų sistemas.
4. Veiksmai, kuriems skiriamas kaupiamasis finansavimas pagal skirtingas Sąjungos programas, audituojami tik vieną kartą, įtraukiant visas susijusias programas ir atitinkamas joms taikomas taisykles.
5. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos, trunkančios daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

6. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti išteklių atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeltami Programai, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060¹ 26 straipsnyje nustatytų sąlygų. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal tos pastraipos c punktą. Tie išteklių naudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

14 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvusis finansavimas

Veiksmui, kuriam buvo skirtas įnašas pagal kitą Sąjungos programą, įskaitant fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, taip pat gali būti skiriamas įnašas pagal Programą, jei įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Veiksmui skirtam atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės. Kaupiamasis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Pagal skirtingas Sąjungos programas skiriama parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriais nustatomos paramos sąlygos.

¹ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

15 straipsnis
Papildomi įnašai į Programą

1. Programai papildomų finansinių įnašų arba nepiniginių įnašų gali skirti bet kuris iš šių subjektų:
 - a) Sąjungos agentūros ir organai;
 - b) valstybės narės pagal atitinkamus susitarimus;
 - c) Programoje dalyvaujančios trečiosios valstybės pagal atitinkamus susitarimus;
 - d) tarptautinės organizacijos pagal atitinkamus susitarimus.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas papildomas finansinis įnašas ir pajamos pagal šio reglamento 9 straipsnio 5 dalį laikomi išorės asignuotosiomis pajamomis pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

16 straipsnis

EKA indėlis

EKA, laikydamasi savo vidaus taisyklių ir procedūrų, gali per EKA neprivalomas programas prisidėti prie Programos rengimo ir patvirtinimo veiklos, vykdomos taikant 19 straipsnio 1 dalyje nurodytą viešųjų pirkimų metodą, kartu apsaugant esminius Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus.

17 straipsnis

Privačiojo sektoriaus įnašas

19 straipsnyje nurodyti rangovai visiškai finansuoja 5 straipsnyje nurodytą komercinę infrastruktūrą, kad būtų pasiektas 3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas tikslas.

18 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais organais, taikant netiesioginio valdymo principą.

2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai ir viešieji pirkimai. Pagal ją finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.

IV skyrius

Programos įgyvendinimas

19 straipsnis

Įgyvendinimo modelis

1. Programa įgyvendinama atitinkamai laikantis laipsniško požiūrio, kol visiškai užbaigiama 4 straipsnyje nurodyta veikla. Komisija, koordinuodama veiksmus su valstybėmis narėmis, užtikrina, kad vykdant viešuosius pirkimus būtų sudarytos sąlygos kuo platesnio masto konkurencijai, kad būtų skatinamas tinkamas visos pramonės vertės grandinės dalyvavimas sudarant sutartis, susijusias su 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikimu, ir sutartis, susijusias su 10 straipsnio 2 dalyje nurodytų paslaugų pirkimu.

2. Šio reglamento 4 straipsnyje nurodyta veikla įgyvendinama sudarant kelias sutartis, skiriamas pagal Finansinį reglamentą ir šio reglamento 20 straipsnyje nustatytus viešųjų pirkimų principus, ir gali būti vykdoma pagal koncesijos sutartis, prekių, paslaugų ar darbų viešojo pirkimo sutartis arba mišriąsias sutartis.
3. Šiame straipsnyje nurodytos sutartys sudaromos taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą ir gali būti vykdomos kaip Komisijos ir Agentūros tarpinstituciniai viešieji pirkimai, nurodyti Finansinio reglamento 165 straipsnio 1 dalyje, kuriuose Komisija atlieka vadovaujančios perkančiosios organizacijos vaidmenį.
4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas viešųjų pirkimų metodas ir šiame straipsnyje nurodytos sutartys turi atitikti 9 straipsnio 2 dalyje, 10 straipsnio 4 dalyje ir 10 straipsnio 5 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus.
5. Jei laikantis šio straipsnio 1 dalyje nurodyto požiūrio viešųjų pirkimų srityje sudaromos koncesijos sutartys, tose koncesijos sutartyse nurodoma saugaus junglumo sistemos vyriausybės infrastruktūros architektūra, vaidmenys, atsakomybė, finansinė schema ir rizikos paskirstymas Sąjungai ir rangovams, atsižvelgiant į nuosavybės tvarką pagal 6 straipsnį ir Programos finansavimą pagal III skyrių.
6. Jei koncesijos sutartis neskiriama, Komisija užtikrina optimalų 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto tikslo įgyvendinimą, atitinkamai sudarydama prekių, paslaugų ar darbų viešojo pirkimo sutartį arba mišriąją sutartį.

7. Komisija imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų valdžios sektoriaus paslaugų tęstinumą, jei šiame straipsnyje nurodyti rangovai negali vykdyti savo pareigų.
8. Kai tinkama, viešųjų pirkimų procedūros, susijusios su šiame straipsnyje nurodytomis sutartimis, taip pat gali būti vykdomos kartu su valstybėmis narėmis pagal Finansinio reglamento 165 straipsnio 2 dalį.
9. Šiame straipsnyje nurodytomis sutartimis visų pirma užtikrinama, kad teikiant paslaugas, kurioms naudojama komercinė infrastruktūra, būtų apsaugoti esminiai Sąjungos interesai ir 3 straipsnyje nurodyti Programos bendrieji ir konkretūs tikslai. Tose sutartyse taip pat numatomos tinkamos apsaugos priemonės, kad šiame straipsnyje nurodyti rangovai negautų perteklinės kompensacijos, nebūtų iškraipoma konkurencija, nekiltų interesų konfliktų, nebūtų nederamos diskriminacijos ar suteikta kitų paslėptų netiesioginių pranašumų. Tokios apsaugos priemonės gali apimti įpareigojimą atskirti valdžios sektoriaus paslaugų teikimo ir komercinių paslaugų teikimo apskaitą, be kita ko, struktūriškai ir teisiškai nuo vertikaliai integruoto operatoriaus atskirto subjekto įsteigimą valdžios sektoriaus paslaugoms teikti, ir atviros, sąžiningos, pagrįstos bei nediskriminacinės prieigos prie komercinėms paslaugoms teikti būtiną infrastruktūrą suteikimą. Sutartimis taip pat užtikrinama, kad per visą jų galiojimo laikotarpį būtų laikomasi 22 straipsnyje nustatytų sąlygų.

10. Kai siekiant užtikrinti sinergiją valdžios sektoriaus ir komercinės paslaugos teikiamos naudojant bendrus posistemius ar sąsajas, šiame straipsnyje nurodytose sutartyse taip pat nustatoma, kurios iš tų sąsajų ir bendrų posistemių turi būti vyriausybės infrastruktūros dalis, kad būtų užtikrinta Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesų apsauga.

20 straipsnis

Viešųjų pirkimų principai

1. Viešieji pirkimai pagal Programą vykdomi laikantis Finansiniame reglamente nustatytų viešųjų pirkimų taisyklių.
2. Programos tikslais vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų, kuriomis papildomi Finansiniame reglamente nustatyti principai, atveju perkančioji organizacija laikosi šių principų:
 - a) visose valstybėse narėse visoje Sąjungoje ir visoje tiekimo grandinėje skatina kuo platesnio masto ir kuo atviresnį ekonominės veiklos vykdytojų, visų pirma, naujų rinkos dalyvių, startuolių ir MVI, dalyvavimą, taip pat ir konkurso dalyvių naudojimosi subranga atveju;

- b) viešųjų pirkimų konkurse užtikrina veiksmingą konkurenciją ir, kai įmanoma, vengia pasikliauti vieninteliu tiekėju, visų pirma kai tiekama ypatingos svarbos įranga ir teikiamos ypatingos svarbos paslaugos, atsižvelgdama į technologinės nepriklausomybės ir paslaugų tęstinumo tikslus;
- c) vadovaujasi atvirosios prieigos ir konkurencijos principais, viešųjų pirkimų konkursus rengia laiku pateikdama skaidrią informaciją, aiškiai informuoja apie taikytinas viešųjų pirkimų taisykles ir procedūras, atrankos ir sutarčių skyrimo kriterijus ir teikia visą kitą svarbią informaciją, taip sudarydama vienodas sąlygas visiems potencialiems konkurso dalyviams;
- d) apsaugo Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą bei viešąjį interesą, be kita ko, stiprindama Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma technologijų srityje, atlikdama rizikos vertinimus ir įgyvendindama sutrikdymo rizikos mažinimo priemones, pavyzdžiui, tuo atveju, kai yra tik vienas tiekėjas;
- e) laikosi 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų ir prisideda prie Sąjungos ir jos valstybių narių esminių saugumo interesų apsaugos;
- f) nukrypdamą nuo Finansinio reglamento 167 straipsnio, kai tinkama, naudoja kelis tiekimo šaltinius, kad būtų užtikrinta geresnė Programos, jos išlaidų ir vykdymo terminų bendra kontrolė;

- g) skatina paslaugų prieinamumą, tęstinumą ir patikimumą;
- h) didina veiklos kosminėje erdvėje saugą ir tvarumą įgyvendindama atitinkamas priemones pagal 8 straipsnyje išdėstytas nuostatas;
- i) užtikrina, kad būtų veiksmingai skatinamos lygios galimybės visiems ir įgyvendinamas lyčių aspekto integravimas, ir siekia pašalinti lyčių disbalanso priežastis, ypač daug dėmesio skirdama lyčių pusiausvyros užtikrinimui vertinimo komisijose.

21 straipsnis

Subranga

1. Siekiant paskatinti naujus rinkos dalyvius, startuolius bei MVĮ visoje Sąjungoje ir jų tarpvalstybinį dalyvavimą ir pasiūlyti kuo platesnę geografinę aprėptį kartu apsaugant Sąjungos savarankiškumą, perkančioji organizacija prašo, kad konkurso dalyvis atitinkamų lygių subrangos pagrindais sutarties dalį konkurso tvarka pavestų vykdyti bendrovėms, nepriklausančioms konkurso dalyvių grupei.
2. Sutarčių, kurių vertė viršija 10 mln. EUR, atveju perkančioji organizacija užtikrina, kad ne mažiau kaip 30 % sutarties vertės konkurso tvarka įvairių lygių subrangos pagrindais būtų pavesta vykdyti bendrovėms, nepriklausančioms pagrindinio konkurso dalyvio grupei, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas MVĮ tarpvalstybiniu mastu dalyvauti kosmoso ekosistemoje.

3. Konkurso dalyvis turi nurodyti priežastis, kai jis neįvykdo pagal 1 dalį pateikto prašymo arba nukrypsta nuo 2 dalyje nurodytos procentinės dalies.
4. Komisija informuoja 47 straipsnyje nurodytą Programos komitetą apie šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų tikslų įvykdymą pagal sutartis, pasirašytas po ... [šio reglamento įsigaliojimo data].

22 straipsnis

Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos siekiant apsaugoti Sąjungos operacinių sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą

Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos taikomos skyrimo procedūroms, vykdomoms įgyvendinant Programą, kai tai būtina ir tikslinga siekiant apsaugoti Sąjungos operacinių sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/696 24 straipsnyje, atsižvelgiant į tikslą skatinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma susijusį su technologijomis visose itin svarbių technologijų srityse ir vertės grandinėse, kartu išsaugant atvirą ekonomiką.

23 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei Programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

V skyrius

Programos valdymas

24 straipsnis

Valdymo principai

Programos valdymas grindžiamas šiais principais:

- a) aiškiu užduočių ir atsakomybės paskirstymu tarp subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant Programą;

- b) valdymo struktūros tinkamumo užtikrinimu atitinkamai atsižvelgiant į konkrečius Programos ir priemonių poreikius;
- c) griežta Programos kontrole, įskaitant užtikrinimą, kad visi subjektai pagal jų atitinkamą vaidmenį ir jiems pavestas užduotis griežtai laikytųsi nuostatų dėl išlaidų, tvarkaraščio ir veiklos rezultatų pagal šį reglamentą;
- d) skaidriu ir ekonomiškai efektyviu valdymu;
- e) paslaugų tęstinumu ir būtinos infrastruktūros tęstinumu, įskaitant saugumo stebėseną bei valdymą, ir apsaugą nuo atitinkamų grėsmių;
- f) sisteminiu ir struktūriniu atsižvelgimu į pagal Programą teikiamų duomenų, informacijos ir paslaugų naudotojų poreikius, taip pat į susijusius mokslinius ir technologinius pokyčius;
- g) nuolatinėmis pastangomis kontroliuoti ir mažinti riziką.

25 straipsnis
Valstybių narių vaidmuo

1. Valstybės narės gali prisidėti savo technine kompetencija, praktine patirtimi ir pagalba, visų pirma saugos ir saugumo srityje, arba (kai tikslinga ir įmanoma) suteikdamos Programai galimybę naudotis jų teritorijoje esančiais duomenimis, informacija, paslaugomis ir infrastruktūra.
2. Kai įmanoma, valstybės narės siekia pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241¹ parengtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus užtikrinti savo atitinkamos veiklos suderinamumą bei papildomumą ir savo pajėgumų sąveikumą su Programa.
3. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų sklandų Programos veikimą.
4. Valstybės narės gali padėti atitinkamu lygmeniu užtikrinti ir apsaugoti Programai reikalingus dažnius.
5. Valstybės narės ir Komisija gali bendradarbiauti, kad būtų plačiau naudojamos pagal Programą teikiamos valdžios sektoriaus paslaugos.

¹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

6. Saugumo srityje valstybės narės atlieka Reglamento (ES) 2021/696 42 straipsnyje nurodytas užduotis.
7. Valstybės narės nurodo savo eksploatacinius poreikius, kad būtų sutelkti jų pajėgumai, ir išsamiai apibūdina savo valdžios sektoriaus paslaugų specifikacijas. Jos taip pat konsultuoja Komisiją visais klausimais, priklausančiais atitinkamoms jų kompetencijos sritims, visų pirma prisidėdamos prie įgyvendinimo aktų rengimo.
8. Komisija, sudarydama susitarimus dėl įnašo, gali pavesti konkrečias užduotis valstybių narių organizacijoms, jei atitinkama valstybė narė yra paskyrusi tokias organizacijas. Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimus dėl įnašo, susijusius su susitarimais dėl įnašo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

26 straipsnis
Komisijos vaidmuo

1. Komisijai tenka visa atsakomybė už Programos įgyvendinimą, be kita ko saugumo srityje, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje.
Vadovaudamasi šiuo reglamentu Komisija pagal tinkamai nustatytus naudotojų poreikius patvirtina Programos prioritetus bei raidą ir prižiūri jos įgyvendinimą, nedarydama poveikio Sąjungos kitų sričių politikai.
2. Komisija užtikrina aiškų užduočių ir atsakomybės paskirstymą tarp įvairių Programoje dalyvaujančių subjektų ir koordinuoja tų subjektų veiklą. Komisija taip pat užtikrina, kad visi įgaliotieji subjektai, kurie dalyvauja įgyvendinant Programą, saugotų Sąjungos interesus, garantuotų patikimą Sąjungos lėšų valdymą ir laikytųsi Finansinio reglamento bei šio reglamento.
3. Komisija perka, skiria ir pasirašo 19 straipsnyje nurodytas sutartis.

4. Komisija gali pavesti su Programa susijusias užduotis Agentūrai ir EKA pagal netiesioginio valdymo principą, atsižvelgdama į jų atitinkamus vaidmenis ir atsakomybę, kaip nustatyta 27 ir 28 straipsniuose. Siekiant palengvinti 3 straipsnyje nurodytų tikslų įgyvendinimą ir skatinti veiksmingiausią Komisijos, Agentūros ir EKA bendradarbiavimą, Komisija gali su kiekvienu subjektu, kuriam pavestos tam tikros užduotys, sudaryti susitarimus dėl įnašo.

Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimus dėl įnašo, susijusius su susitarimais dėl įnašo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

5. Nedarant poveikio 19 straipsnyje nurodytų rangovų, Agentūros ar kitų įgaliotųjų subjektų užduotims, Komisija užtikrina valdžios sektoriaus paslaugų naudotojų gausinimą ir naudojimąsi jomis. Ji užtikrina Programos ir kitų Sąjungos veiksmų bei programų papildomumą, nuoseklumą, sinergiją ir sąsajas.
6. Kai tikslinga, Komisija užtikrina pagal Programą vykdomos veiklos suderinamumą su Sąjungos, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu kosmoso srityje jau vykdoma veikla. Ji skatina valstybių narių bendradarbiavimą, palengvina jų technologinių pajėgumų sąveikumą ir pokyčius kosmoso srityje ir, kai aktualu Programos atžvilgiu, siekia užtikrinti saugaus junglumo sistemos suderinamumą su atitinkama veikla ir pajėgumų, plėtojamų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, sąveikumą.

7. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir 47 straipsnio 1 dalyje nurodytą Programos komitetą apie visų viešųjų pirkimų procedūrų vertinimo tarpinius bei galutinius rezultatus ir apie visas sutartis, sudarytas su valstybės ir privatačiojo sektorių subjektais, įskaitant subrangos sutartis.

27 straipsnis

Agentūros vaidmuo

1. Agentūros užduotis – per Saugumo akreditavimo valdybą užtikrinti vyriausybės infrastruktūros ir valdžios sektoriaus paslaugų saugumo akreditavimą pagal Reglamento (ES) 2021/696 V antraštinės dalies II skyrių.
2. Komisija vienu ar daugiau susitarimų dėl įnašo, atsižvelgdama į Agentūros operacinę parengtį, visų pirma atsižvelgdama į tinkamą žmogiškųjų išteklių lygį, paveda Agentūrai šias užduotis:
 - a) visą Programos vyriausybės infrastruktūros operacijų valdymą arba jo dalį;
 - b) vyriausybės infrastruktūros operacijų saugumą, įskaitant rizikos ir grėsmių analizę, saugumo stebėseną, ypač techninių specifikacijų ir operacijų procedūrų nustatymą, ir jų atitikties 30 straipsnio 3 dalyje nurodytiems bendriesiems saugumo reikalavimams stebėseną;

- c) valdžios sektoriaus paslaugų teikimą, visų pirma per GOVSATCOM centrą;
 - d) 19 straipsnyje nurodytų sutarčių valdymą po jų skyrimo ir pasirašymo;
 - e) bendrą su naudotojais susijusių valdžios sektoriaus paslaugų aspektų koordinavimą glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atitinkamomis Sąjungos agentūromis, EIVT ir kitomis įstaigomis;
 - f) veiklos, susijusios su pagal Programą siūlomų paslaugų naudotojų gausinimu, vykdymą nedarant poveikio rangovų pagal 19 straipsnyje nurodytas sutartis vykdomai veiklai.
3. Sudarydama vieną ar daugiau susitarimų dėl įnašo, Komisija, atsižvelgdama į Programos poreikius, gali pavesti Agentūrai kitas užduotis.
4. Kai Agentūrai pavedama vykdyti veiklą, užtikrinami atitinkami jos įgyvendinimui būtini finansiniai, žmogiškieji ir administraciniai ištekliai. Tuo tikslu Komisija dalį biudžeto gali skirti Agentūrai pavestai veiklai, kad būtų finansuojami jai įgyvendinti būtini žmogiškieji ištekliai.

5. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies ir Komisijai atlikus Sąjungos interesų apsaugos vertinimą, Agentūra, sudarydama susitarimus dėl įnašo, gali pavesti konkrečią veiklą vykdyti kitiems subjektams atitinkamos jų kompetencijos srityse pagal Komisijai taikomas netiesioginio valdymo sąlygas.

28 straipsnis

EKA vaidmuo

1. Su sąlyga, kad bus apsaugoti Sąjungos interesai, EKA pagal jos kompetenciją pavedamos šios užduotys:
- a) 4 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos kūrimo, patvirtinimo ir susijusios diegimo veiklos priežiūra, taip pat 4 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyto kūrimo ir vystymo, vykdomų pagal 19 straipsnyje nurodytas sutartis, priežiūra, laikantis sąlygų, dėl kurių turi būti susitarta 26 straipsnio 4 dalyje nurodytuose susitarimuose dėl įnašo, užtikrinant EKA pagal šį straipsnį pavestų užduočių bei biudžeto ir 16 straipsnyje nurodyto galimo EKA įnašo koordinavimą;
 - b) ekspertinių žinių teikimas Komisijai, be kita ko, siekiant parengti Programos techninių aspektų specifikacijas ir jas įgyvendinti;

- c) paramos teikimas pagal 19 straipsnį sudarytų sutarčių vertinimui;
 - d) užduotys, susijusios su 4 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos EuroQCI kosmoso ir susijusiu antžeminiu segmentais.
2. Remiantis Komisijos vertinimu ir atsižvelgiant į Programos poreikius, EKA gali būti pavedamos kitos užduotys, jei tos užduotys nesidubliuoja su kitos įstaigos pagal Programą vykdoma veikla ir jei jomis siekiama padidinti Programos veiklos įgyvendinimo veiksmingumą.

VI skyrius

Programos saugumas

29 straipsnis

Saugumo principai

Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 33 straipsnis.

30 straipsnis
Saugumo valdymas

1. Komisija pagal savo kompetenciją ir padedant Agentūrai užtikrina aukštą saugumo lygį, visų pirma šių aspektų atžvilgiu:
 - a) antžeminės ir kosmoso infrastruktūros ir paslaugų teikimo apsauga, visų pirma apsauga nuo fizinių ar kibernetinių išpuolių, įskaitant poveikį duomenų sekoms;
 - b) technologijų perdavimo kontrolė ir valdymas;
 - c) įgytų gebėjimų ir praktinės patirties plėtojimas ir išsaugojimas Sąjungoje;
 - d) neskelbtinos neįslaptintos informacijos ir įslaptintos informacijos apsaugos.
2. Komisija konsultuojasi su Taryba ir valstybėmis narėmis dėl EuroQCI infrastruktūros visų aspektų specifikacijų ir dizaino, visų pirma QKD, susijusio su ESII apsauga.

ESII apsaugai skirtų šifravimo priemonių vertinimas ir patvirtinimas atliekami atsižvelgiant į atitinkamus Tarybos ir valstybių narių vaidmenis bei kompetencijos sritis.

Saugumo akreditavimo institucija vykdydama saugumo akreditavimo procesą patikrina, kad būtų naudojamos tik patvirtintos šifravimo priemonės.

3. Šio straipsnio 1 dalies tikslais Komisija užtikrina, kad būtų atlikta 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos vyriausybės infrastruktūros rizikos ir grėsmių analizė. Remdamasi ta analize ji įgyvendinimo aktais nustato bendruosius saugumo reikalavimus. Tai darydama Komisija atsižvelgia į tų reikalavimų poveikį sklandžiam vyriausybės infrastruktūros veikimui, visų pirma išlaidų, rizikos valdymo ir tvarkaraščio atžvilgiu, ir užtikrina, kad nesumažėtų bendras saugumo lygis, nebūtų pakenkta įrangos veikimui ir būtų atsižvelgta į kibernetiniam saugumui kylančią riziką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. Programai taikomos Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 3–7 dalys. Šio reglamento tikslais terminas „komponentas“, vartojamas Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnyje, suprantamas kaip „vyriausybė infrastruktūra“, įskaitant valdžios sektoriaus paslaugas, o visos nuorodos į Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 2 dalį laikomos nuorodomis į šio straipsnio 3 dalį.

31 straipsnis

Įdiegtos sistemos ir paslaugų saugumas

Jei dėl sistemos eksploatavimo arba valdžios sektoriaus paslaugų teikimo kyla pavojus Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui, taikomas Sprendimas (BUSP) 2021/698.

32 straipsnis

Saugumo akreditavimo institucija

Saugumo akreditavimo valdyba, įsteigta Agentūroje pagal Reglamento (ES) 2021/696 72 straipsnio 1 dalies c punktą, yra Programos vyriausybės infrastruktūros ir susijusių valdžios sektoriaus paslaugų saugumo akreditavimo institucija.

33 straipsnis

Bendrieji saugumo akreditavimo principai

Su Programa susijusi saugumo akreditavimo veikla vykdoma laikantis Reglamento (ES) 2021/696 37 straipsnio a–j punktuose nustatytų principų. Šio reglamento tikslais terminas „komponentas“, vartojamas Reglamento (ES) 2021/696 37 straipsnyje, suprantamas kaip „vyriausybė infrastruktūra“, o visos nuorodos į Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 2 dalį laikomos nuorodomis į šio reglamento 27 straipsnio 2 dalį.

34 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos užduotys ir sudėtis

1. Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 38 straipsnis, išskyrus 2 dalies c–f punktus ir 3 dalies b punktą, bei 39 straipsnis.
2. Be 1 dalyje nurodytų užduočių, Saugumo akreditavimo valdyba vykdo šias užduotis:
 - a) nagrinėja visus su saugumo akreditavimu susijusius dokumentus, taip pat tvirtina visus su saugumo akreditavimu susijusius dokumentus, išskyrus dokumentus, kuriuos Komisija turi priimti pagal 30 straipsnio 3 dalį;
 - b) savo kompetencijos srityje teikia konsultacijas Komisijai jai rengiant 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų aktų tekstų projektus, įskaitant projektus dėl saugumo operacijų procedūrų nustatymo, ir teikia pranešimą su galutine pozicija;
 - c) nagrinėja ir tvirtina saugumo rizikos vertinimą, parengtą pagal Reglamento (ES) 2021/696 37 straipsnio h punkte nurodytą stebėsenos procesą, ir rizikos bei grėsmių analizę, parengtą pagal šio reglamento 30 straipsnio 3 dalį, ir bendradarbiauja su Komisija, kad nustatytų rizikos mažinimo priemones.

3. Be to, kas numatyta 1 dalyje, ir išimties tvarka tik su vyriausybine infrastruktūra ir paslaugomis susijusių rangovų atstovai gali būti kviečiami dalyvauti Saugumo akreditavimo valdybos posėdžiuose stebėtojų teisėmis, kai sprendžiami su tais rangovais tiesiogiai susiję klausimai. Jų dalyvavimo tvarka ir sąlygos nustatomos Saugumo akreditavimo valdybos darbo tvarkos taisyklėse.

35 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos balsavimo taisyklės

Saugumo akreditavimo valdybos balsavimo taisyklėms taikomas Reglamento (ES) 2021/696 40 straipsnis.

36 straipsnis

Informavimas apie Saugumo akreditavimo valdybos sprendimus ir jų poveikis

1. Saugumo akreditavimo valdybos sprendimams taikomos Reglamento (ES) 2021/696 41 straipsnio 1–4 dalys. Šio reglamento tikslais terminas „komponentas“, vartojamas Reglamento (ES) 2021/696 41 straipsnyje, suprantamas kaip „vyriausybinių infrastruktūrų“.
2. Saugumo akreditavimo valdybos darbo tvarkaraštis nekliudo laikytis veiklos tvarkaraščio, pateikto 41 straipsnio 1 dalyje nurodytose darbo programose.

37 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo saugumo akreditavimo srityje

Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 42 straipsnis.

38 straipsnis

Įslaptintos informacijos apsauga

1. Su Programa susijusiai įslaptintai informacijai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnis.
2. Laikydamosi Sąjungos institucijų ir EKA susitarimo dėl įslaptintos informacijos saugumo ir keitimosi ja nuostatų, EKA gali kaupti ESII, kiek tai susiję su jai pagal 28 straipsnio 1 ir 2 dalis pavestomis užduotimis.

VII skyrius

Tarptautiniai santykiai

39 straipsnis

Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas Programoje

1. Pagal SESV 218 straipsnį sudarytų konkrečių susitarimų dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas Programoje gali dalyvauti EEE narėmis esančios ELPA narės, taip pat šios trečiosios valstybės:
 - a) stojančiosios valstybės, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

- b) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
 - c) trečiosios valstybės, kurios nėra a ir b punktuose nurodytos trečiosios valstybės.
2. Programoje gali dalyvauti tarptautinės organizacijos pagal konkrečius susitarimus, sudarytus pagal SESV 218 straipsnį.
3. 1 ir 2 dalyse nurodytame konkrečiame susitarime:
- a) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyrą;
 - b) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;
 - c) trečiajai valstybei ar tarptautinei organizacijai nesuteikiami sprendimų priėmimo įgaliojimai Sąjungos programos atžvilgiu;
 - d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytoms sąlygoms, saugumo sumetimais Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi papildomi reikalavimai dėl trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimo Programoje, kiek tai suderinama su 1 ir 2 dalyse nurodytais esamais susitarimais.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų prieiga prie valdžios sektoriaus paslaugų

Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali turėti prieigą prie valdžios sektoriaus paslaugų su sąlyga, kad jos:

- a) pagal SESV 218 straipsnį sudaro susitarimą, kuriame nustatomos prieigos prie valdžios sektoriaus paslaugų sąlygos;
- b) laikosi Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnio 1 dalies.

Šio reglamento tikslais nuorodos į žodį „Programa“, vartojamą Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnio 1 dalyje, laikomos nuorodomis į šiuo reglamentu nustatytą Programą.

VIII skyrius

Programavimas, stebėseną, vertinimas ir kontrolė

41 straipsnis

Programavimas, stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Programa įgyvendinama vykdamas Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas. Darbo programose nustatomi veiksmai ir susijęs biudžetas, kurių reikia Programos tikslams pasiekti, ir, kai taikytina, bendra derinimo operacijoms rezervuota suma. Darbo programomis papildomos su GOVSATCOM komponentu susijusios darbo programos, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/696 100 straipsnyje.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtina darbo programas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 47 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Rodikliai, skirti Programos veiklos pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nurodytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti priede.

3. Komisijai pagal 45 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas priedas, kiek tai susiję su rodikliais, jei tai laikoma reikalinga, ir kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.
4. Jeigu yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 46 straipsnyje numatyta procedūra.
5. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad Programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku.

Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai tinkama, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.
6. 2 dalies tikslais Sąjungos lėšų gavėjai teikia atitinkamą informaciją. Duomenys, kurių reikia veiklos rezultatams patikrinti, renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku.

42 straipsnis

Vertinimas

1. Komisija Programos vertinimus atlieka laiku, kad jo rezultatus būtų galima panaudoti priimančioms sprendimams.

2. Komisija ne vėliau kaip ... [vieni metai po šio reglamento įsigaliojimo dienos], o vėliau – kasmet, informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pagrindines išvadas, susijusias su pradiniu Programos įgyvendinimu, įskaitant apibrėžimo veiklos užbaigimą, naudotojų poreikių konsolidavimą ir įgyvendinimo planus, taip pat apie atitinkamų Sąjungos ir nacionalinio lygmens suinteresuotųjų subjektų nuomones.
3. Komisija ne vėliau kaip 2026 m. birželio 30 d. įvertina Programos įgyvendinimą atsižvelgdama į 3 straipsnyje nurodytus tikslus. Tuo tikslu Komisija įvertina:
 - a) saugaus junglumo sistemos ir pagal Programą teikiamų paslaugų veiksmingumą, visų pirma mažą delną, patikimumą, autonomiškumą ir prieigą visame pasaulyje;
 - b) valdymo ir įgyvendinimo modelius ir jų veiksmingumą;
 - c) Programos naudotojų poreikių raidą;
 - d) Programos sinergiją ir papildomumą su kitomis Sąjungos programomis, visų pirma GOVSATCOM, ir kitais Sąjungos kosmoso programos komponentais;
 - e) turimų pajėgumų raidą, inovacijas ir naujų technologijų plėtrą kosmoso ekosistemoje;
 - f) startuolių ir MVI dalyvavimą visoje Sąjungoje;

- g) Programos poveikį aplinkai, atsižvelgiant į 8 straipsnyje nustatytus kriterijus;
- h) bet kokių išlaidų viršijimą, nustatytų projektų terminų laikymąsi ir Programos valdymo bei administravimo veiksmingumą;
- i) Programos veiklos veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, suderinamumą ir Sąjungos pridėtinę vertę.

Prireikus, kartu su vertinimu pateikiamas atitinkamas pasiūlymas.

- 4. Vertinant Programą atsižvelgiama į GOVSATCOM komponento vertinimo, atlikto pagal Reglamento (ES) 2021/696 102 straipsnį, rezultatus.
- 5. Vertinimų išvadas kartu su savo pastabomis Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.
- 6. Subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant šį reglamentą, teikia Komisijai duomenis ir informaciją, būtinus 1 dalyje nurodytam vertinimui atlikti.

7. Praėjus dvejiems metams nuo viso operacinio pajėgumo pasiekimo, o vėliau - kas dvejus metus, Agentūra, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, paskelbia rinkos ataskaitą dėl Programos poveikio Sąjungos komercinių palydovų pradinės ir galutinės grandies sektoriams, siekiant užtikrinti kuo mažesnę galimą poveikį konkurencijai ir išsaugoti paskatas kurti inovacijas.

43 straipsnis

Auditai

Asmenų ar subjektų, įskaitant kitus nei Sąjungos institucijų ar organų įgaliotieji asmenys ar subjektai, atliktais Sąjungos įnašo naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį.

44 straipsnis

Asmens duomenų ir privatumo apsauga

Vykdam šį reglamentą numatytas užduotis ir veiklą visi asmens duomenys, įskaitant Agentūros tvarkomus duomenis, tvarkomi laikantis taikytinos asmens duomenų apsaugos teisės, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) 2016/679¹ ir (ES) 2018/1725².

IX skyrius

Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai

45 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

² 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

2. 8 straipsnio 4 dalyje ir 41 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 4 dalyje ir 41 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 8 straipsnio 4 dalį arba 41 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

46 straipsnis
Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškiama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.
2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 45 straipsnio 6 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.

47 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda GOVSATCOM sudėties Programos komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (ES) 2021/696 107 straipsnį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

Šio reglamento 5 straipsnio 3 dalyje ir 30 straipsnio 3 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo tikslais šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas Programos komitetas posėdžiauja Reglamento (ES) 2021/696 107 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyta saugumo sudėtimi.

Šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo tikslais Programos komitetas tinkamai dalyvauja Reglamento (ES) 2021/696 107 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyta saugumo sudėtimi.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Jei Programos komitetas nuomonės dėl šio reglamento 30 straipsnio 3 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projekto nepateikia, Komisija to įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

X skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

48 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslią informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Programa, su remiantis Programa vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.
3. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politikos prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

49 straipsnis

Paslaugų tęstinumas po 2027 m.

Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą po 2027 m., siekiant padengti 3 straipsnyje nurodytiems tikslams įgyvendinti būtinas išlaidas, kad būtų galima valdyti iki Programos pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus, taip pat išlaidas, skirtas ypatingos svarbos operacinei veiklai ir paslaugų teikimui.

50 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

PRIEDAS

PROGRAMOS VERTINIMO RODIKLIAI

Siekiant kuo labiau sumažinti administracinę naštą ir išlaidas, Programa bus atidžiai stebima remiantis rodikliais, kuriais siekiama nustatyti, kiek buvo įgyvendinti konkretūs Programos tikslai. Todėl bus renkami duomenys, susiję su toliau nurodytais pagrindiniais rodikliais.

1. 3 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas bendrasis tikslas

1.1 rodiklis. Valstybių narių vyriausybės ir Sąjungos institucijos, organai, tarnybos ir agentūros gali naudotis pirmosiomis valdžios sektoriaus paslaugomis 2024 m.

1.2 rodiklis. Valstybių narių vyriausybės ir Sąjungos institucijos, organai, tarnybos ir agentūros gali naudotis visu operaciniu pajėgumu, kuris atitinka paslaugų portfelyje nustatytus naudotojų poreikius ir paklausą, 2027 m.

1.3 rodiklis. Kiekvienos įdiegtos valdžios sektoriaus paslaugos prieinamumo procentinė dalis valdžios sektoriaus paslaugų atžvilgiu

1.4 rodiklis. Kiekvienos įdiegtos valdžios sektoriaus paslaugos visame pasaulyje sparta, dažnių juostos plotis ir delsos rodikliai

1.5 rodiklis. Valstybių narių teritorijose visų jau įdiegtų valdžios sektoriaus paslaugų geografinio prieinamumo procentinė dalis

1.6 rodiklis. Įdiegtų paslaugų, susijusių su paslaugų portfeliu, procentinė dalis

1.7 rodiklis. Kiekvienos įdiegtos paslaugos turimų pajėgumų procentinė dalis

1.8 rodiklis. Išlaidos iki užbaigimo

1.9 rodiklis. Programos dalyviai ir pagal 39 straipsnį Programoje dalyvaujančių trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų skaičius

1.10 rodiklis. Palydovinių pajėgumų, kuriuos Sąjungos institucijos perka iš Sąjungai nepriklausančių subjektų, raida

1.11 rodiklis. Paleidimų, kurie buvo vykdomi ne iš Sąjungos teritorijos ar iš EEE narėmis esančių ELPA narių teritorijos, skaičius

1.12 rodiklis. Valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų skaičius Sąjungoje

2. 3 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas bendrasis tikslas

2.1 rodiklis. Komercinių paslaugų prieinamumo procentinė dalis

2.2 rodiklis. Komercinių palydovinių plačiajuosčio ryšio paslaugų visame pasaulyje sparta, dažnių juostos plotis, patikimumas ir delsos rodikliai

2.3 rodiklis. Ne ryšio zonų valstybių narių teritorijose procentinė dalis

2.4 rodiklis. Privačiojo sektoriaus investuota suma

3. 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas konkretus tikslas
- 3.1 rodiklis. GOVSATCOM centrai gali teikti paslaugas, teikiamas iš saugaus junglumo sistemos
- 3.2 rodiklis. Visiškas esamų bendro Sąjungos tinklo pajėgumų integravimas integruojant GOVSATCOM antžeminę infrastruktūrą
4. 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas konkretus tikslas
- 4.1 rodiklis. Valstybių narių telekomunikacijų tinklų didelių atjungimų dėl krizinių situacijų, kurias sušvelnina saugaus junglumo sistemos teikiamos valdžios sektoriaus paslaugos, skaičius per metus
- 4.2 rodiklis. Valdžios sektoriaus įgaliotųjų naudotojų pasitenkinimas saugaus junglumo sistemos veikimu, įvertintas atliekant metinę apklausą
- 4.3 rodiklis. Įvairių technologijų ir ryšių protokolų patvirtinimas ir akreditavimas
5. 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytas konkretus tikslas
- 5.1 rodiklis. EuroQCI veikimui būtinų, veikiančių palydovų orbitoje skaičius

6. 3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytas konkretus tikslas

6.1 rodiklis. Palydovų skaičius, tenkantis orbitinei pozicijai, 2025 m., 2026 m. ir 2027 m.

7. 3 straipsnio 2 dalies e punkte nurodytas konkretus tikslas

7.1 rodiklis. Vyriausybinių infrastruktūra ir susijusios valdžios sektoriaus paslaugos, kurioms suteikta saugumo akreditacija

7.2 rodiklis. Metinis kibernetinio saugumo incidentų skaičius bei jų poveikio rimtumas ir elektromagnetinių trikdžių, susijusių su saugaus junglumo sistema, skaičius (įslaptinta)

8. 3 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytas konkretus tikslas

8.1 rodiklis. Kitus Sąjungos kosmoso programos komponentus aptarnaujančių palydovų posistemų, įskaitant naudinguosius krovinius, skaičius

9. 3 straipsnio 2 dalies g punkte nurodytas konkretus tikslas

9.1 rodiklis. Programoje dalyvaujančių startuolių, MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių skaičius ir susijusios sandorių vertės procentinės dalys

9.2 rodiklis. Bendra pagrindinių konkurso dalyvių subrangos sutarčių su MVĮ, kurios nėra susijusios su konkurso dalyvio grupe, vertės procentinė dalis ir jų tarpvalstybinio dalyvavimo dalis

9.3 rodiklis. Valstybių narių, iš kurių Programoje dalyvauja startuoliai ir MVI, skaičius

10. 3 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytas konkretus tikslas

10.1 rodiklis. Naujų palydovinio ryšio naudotojų skaičius strateginės svarbos geografinėse vietovėse už Sąjungos ribų

10.2 rodiklis. Reikiamų paslaugų geografinio prieinamumo strateginės svarbos vietovėse už Sąjungos ribų procentinė dalis

10.3 rodiklis. Valstybių, kuriose palydovinis plačiajuostis ryšys prieinamas vartotojams, skaičius.

11. 3 straipsnio 2 dalies i punkte nurodytas konkretus tikslas

11.1 rodiklis. Programos plėtojimo, gamybos ir diegimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų pėdsakas

11.2 rodiklis. Aktyvių, nebeeksploatuojamų ir sugrąžintų palydovų skaičius

11.3 rodiklis. Dėl konsteliacijos susidariusių kosminių šiukšlių skaičius

11.4 rodiklis. Glaudaus suartėjimo skaičius

11.5 rodiklis. Palydovų, kuriais dalijamasi su ES kosmoso stebėjimo ir sekimo konsorciūmu, efemeridžių duomenys

11.6 rodiklis. Atitinkamas šviesos atspindžio poveikio astronominiams stebėjimams matavimas

Dėl šio akto paskelbti du pareiškimai pateikiami [*įrašo OL biuras: OL C XXX, 2023 XX, p. XX*] ir šiuo (-iais) adresu (-ais): [*OL: pateikti nuorodą (-as) į pareiškimus*].